

GEBIEDSVISIE WEHLSE BROEKLANDEN

Het gebied tussen Doetinchem, Wehl en Langerak

gemeente Doetinchem
19 januari 2010

Voorwoord

Voor u ligt de gebiedsvisie voor de Wehlse Broeklanden. Dit prachtige gebied tussen Doetinchem, Wehl en Langerak kenmerkt zich door een afwisselend landschap met hagen, singels en open gedeelten, een variatie aan woningen en boerderijen en een uitgebreid netwerk van kronkelende paadjes en grotere wegen.

De gemeenteraad van Doetinchem en de provincie geven aan dit gebied bijzondere doelstellingen, namelijk een stedelijk uitloopgebied voor inwoners van de gemeente Doetinchem, gecombineerd met natuurontwikkeling, recreatie, landbouw en waterberging. Een bundeling en versterking van functies dus.

Deze visie geeft aan op welke manier wij het gebied Wehlse Broeklanden de komende jaren willen ontwikkelen, welke keuzes wij daarbij maken en welke keuzes nog open liggen.

Het ontwikkelen van de Wehlse Broeklanden doen wij niet alleen. Wij zoeken nadrukkelijk samenwerking met de inwoners van dit gebied, en nodigen hen uit om met ons mee te denken en met initiatieven te komen. De belangrijkste bewonersgroepen en belangengroepen zijn verenigd in de zogenaamde commissie Wehlse Broeklanden. Deze Commissie staat ons bij om plannen te ontwikkelen en deze plannen daadwerkelijk uit te kunnen voeren.

Ik ben verheugd dat de eerste resultaten inmiddels binnen bereik komen: het eerste natuur-recreatiegebied met wandelpad wordt binnenkort geopend. Dit is de opmaat naar een bredere ontwikkeling met vele interessante uitdagingen!

Ik nodig u van harte uit een kijkje te nemen in dit prachtige gebied!

Peter Drenth, wethouder ruimtelijke ordening
Voorzitter van de commissie Wehlse Broeklanden

Inhoudsopgave

1.	Historie en gebiedskenmerken	7
1.1	Inleiding	7
1.2	Ondergrond	13
1.3	Huidige landschap	17
1.4	Gebiedskarakteristieken	23
2.	Gebiedsvisie	27
2.1	Kaders en doelstellingen	27
2.2	Hoofdlijnen visie	29
2.3	Visie per thema	31
2.3.1	Landbouw	31
2.3.2	Woningbouw	32
2.3.3	Verkeer	33
2.3.4	Milieu en duurzaamheid	34
2.3.5	Natuur en landschap	37
2.3.6	Cultuurhistorie	38
2.3.7	Recreatie	39
2.4	Uitwerking van de visie per deelgebied	41
2.4.1	De hogere, droge gronden	41
2.4.2	Het beekdal	41
2.4.3	De Sleeg	41
2.4.4	De uiterwaarden van Barlham	42
2.4.5	Het kampenlandschap	42
3.	Uitvoering en communicatie	43
3.1	Uitvoering	43
3.2	Communicatie	44
	Geraadpleegde bronnen	47
Bijlage 1:	Historie voor gebied Wehlse Broeklanden (GIOS)	48
Bijlage 2:	Kaarten	50
Bijlage 3:	Wensen	58
	Colofon	59

Topografische kaart met begrenzing van het projectgebied. (2008)

1 historie en gebiedskenmerken

1.1 Inleiding

Ligging

De zogenaamde Wehlse Broeklanden liggen als een sterke landschappelijke strook tussen Doetinchem en Wehl. Het gebied wordt aan de zuidkant begrensd door de snelweg A-18, terwijl aan de noordkant de gemeentegrens de gebiedsafbakening bepaalt. Vanuit landschappelijk oogpunt zou de Wehlse Broeklanden gebiedsoverschrijdend mogen zijn. Zowel de ondergrond als het gebruik van het gebied vertonen binnen en buiten de gemeentegrenzen veel overeenkomsten.

Enkele tientallen jaren geleden was de afstand tussen de bebouwde kom van Doetinchem en Wehl veel groter dan nu het geval is. De strook die we nu de Wehlse Broeklanden noemen, was toen nog veel breder. Geleidelijk aan is aan beide zijden van het open gebied de bebouwing opgerukt. De bandbreedte tussen de Doetinchemse wijk De Huet en de oostkant van Wehl, de Weemstraat bedraagt nu ruim anderhalve kilometer. Meer naar het zuiden toe is de afstand nog beduidend groter, maar daar komt verandering in met de bouw van de wijk Wehl Heideslag en de vestiging van het Regionale Bedrijven Terrein (RBT) ten oosten van de Weemstraat. Als die twee projecten zijn uitgevoerd zal de maximale afstand tussen de bebouwing van Doetinchem en die van Wehl zo'n 1,8 kilometer bedragen. Over de gehele lengte zal de strook Wehlse Broeklanden uiteindelijk gemiddeld een breedte van zo'n 1,5 kilometer hebben en een lengte van 4 kilometer. Het oppervlak zal grofweg zo'n achthonderd hectare bedragen.

Op dit moment vormt de Wehlse Beek de grens tussen de bewoning van stedelijk Doetinchem en het open land. De Wehlse Beek is van historische betekenis door zijn ouderdom (1647 op de kaart) en zijn functie. De beek moet ooit als een nevengeul van de Rijn zijn ontstaan. Eeuwen geleden is hij

een driesprong

de Wehlse Beek gezien in de zuidelijke richting

Doetinchemseweg

de Wehlse Beek gezien in de noordelijke richting

Het zuidelijke deel van het gebied

vergraven tot een rechte afwateringsloot en dat is het beeld van vandaag de dag.

Tot 1816 vormde de Wehlse Beek de oostgrens van de "Heerlijkheid Wehl", toen nog een enclave van het Pruisische Rijk. Sinds 1816 behoort Wehl tot het Koninkrijk der Nederlanden en sinds 1 januari 2005 maakt Wehl ook onderdeel uit van de gemeente Doetinchem. Voor een deel van de Wehlenaren staat de Wehlse Beek nog steeds symbool voor de voormalige afstand tussen Wehl en haar oosterburen.

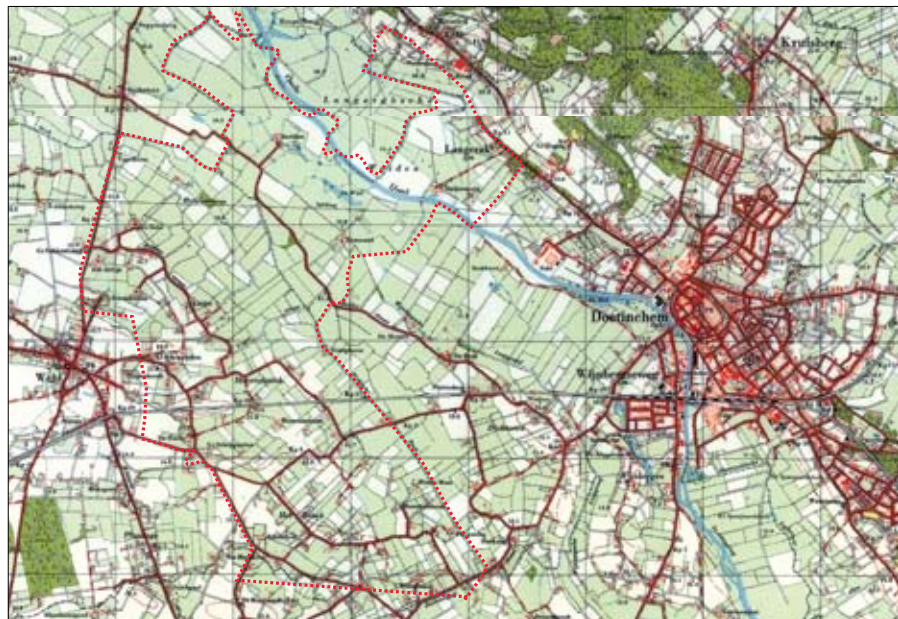
Een andere scheidslijn is de Weemstraat. Deze weg brengt een scheiding aan tussen Wehl en het open middenstuk van de Wehlse Broeklanden. Na de aanleg van het RBT-terrein zal die grens aan de zuidkant van Wehl verder opschuiven. De Weemstraat is een relatief jonge weg uit de tweede helft van de twintigste eeuw.

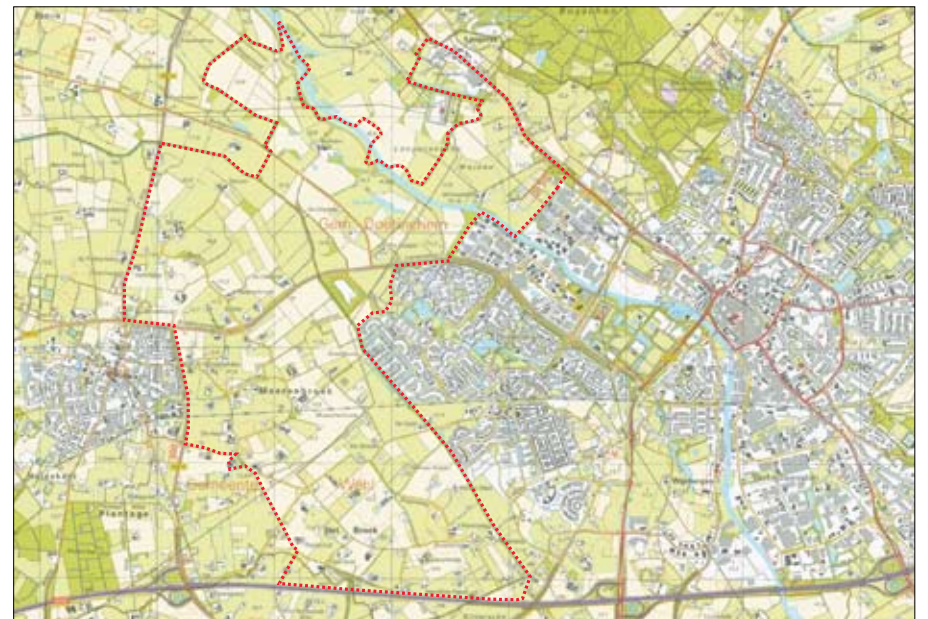
eind 18e eeuw

1900

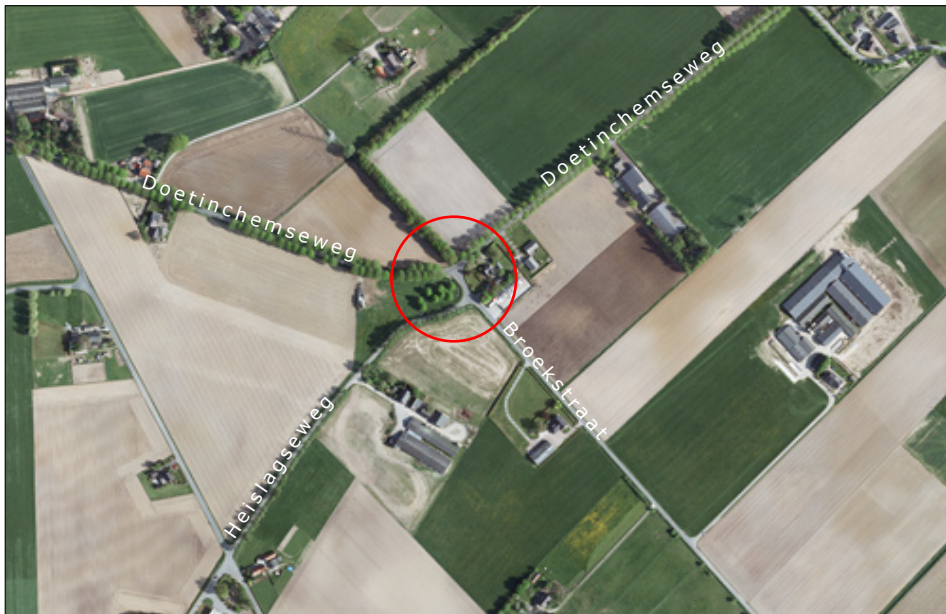
1957

2003

Wehl 1775

viersprong

Geschiedenis

De geschiedenis van Wehl heeft zijn impact gehad op de ontstaansgeschiedenis van het wegennet in het dorp en daarbuiten. Tot 1816 was Wehl georiënteerd op Kleef, een plaats die ten zuidwesten van Wehl ligt. De plaats Emmerik, ten zuidoosten van Wehl, werd veel bezocht voor het opstellen van akten voor grondverkopen, testamenteën en dergelijke. De relatie met Zevenaer en Elten was intensief, maar het was voor de Wehlenaren verboden om de reis te maken naar het Gelderse Didam, Doetinchem en Doesburg. Vanuit het zuiden kwamen de meeste bezoekers via de Beekseweg naar het dorp Wehl. Wegen naar het oosten waren er eigenlijk niet.

Ondanks het verbod om naar het oosten te reizen, bezochten kooplustigen en handelaren graag de marktplaatsen Doesburg en Doetinchem. Geleidelijk aan ontstonden daardoor in het gebied wat we nu de Wehlse Broeklanden noemen her en der bescheiden voetpaden. Vanaf het moment dat Wehl bij het Koninkrijk der Nederlanden werd ingedeeld, groeide het netwerk van voetpaden verder. De relaties met Gelderse plaatsen werden steeds belangrijker en de Wehlenaren legden zo kort mogelijke routes aan. Deze werkwijze verklaart gedeeltelijk het grote aantal viersprongen in het gebied.

Behalve voor het verkeer met andere plaatsen, zijn de voetpaden ook gebruikt om de verschillende landerijen te bereiken. De Wehlenaren hadden de beschikking over het totale landbouwareaal rond Wehl en bewerkten het land of boden weidegang aan het vee. De inwoners van Wehl waren voor een belangrijk deel zelfvoorzienend en creëerden ook de voorwaarden om dat te kunnen zijn. Eén van die voorwaarden was een uitgebreid wegennet van voetpaden en karrensproten.

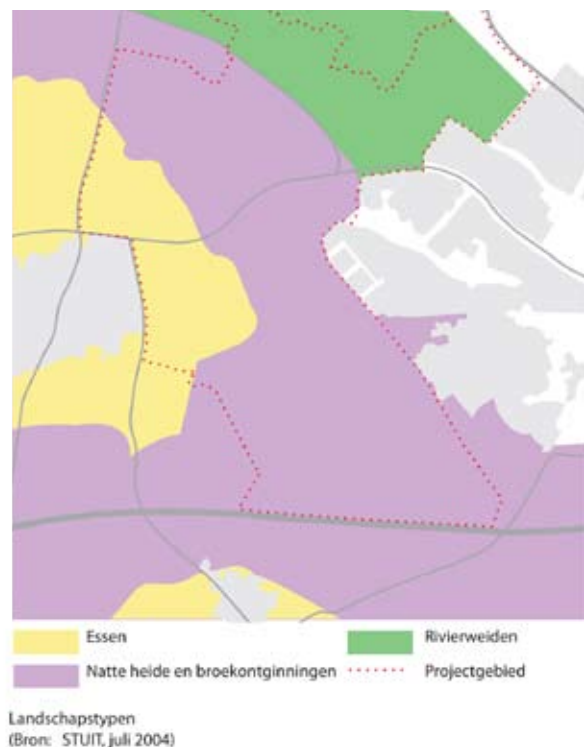
Veel van de oude wegen zijn nog herkenbaar in de Wehlse Broeklanden, inclusief een opmerkelijke viersprong. Op dit kruispunt buigt de Doetinchemseweg af naar het noordoosten en noordwesten en gaat de weg in zuidoostelijke richting over in de Broekstraat en in zuidwestelijke richting in de Heislagseweg. Pas in de jaren zeventig van de twintigste eeuw is de Broekhuizerstraat aangelegd. Dit is nog steeds de enige weg van dit formaat die Doetinchem rechtstreeks met Wehl verbindt. Voor een deel heeft de nieuwe weg oude wegen afgesneden of doen verdwijnen. Voor zover de historische routes er nog zijn, zijn ze nog steeds zeer bescheiden van profiel en doen daardoor nog herinneren aan het verleden.

open agrarisch landschap rivierweide Oude IJssel

een boerderijencluster bij een bolle akker

1.2 Ondergrond

Bodemopbouw

De Wehlse Broeklanden kent een nadrukkelijke driedeling als het gaat om de landschappelijke ondergrond. Aan de westkant liggen de hoger gelegen zandgronden die in het zuidwesten gelijdelijk overgaan in zavelige klei. Aan de oostkant liggen de lager gelegen kleigronden parallel aan de Oude IJssel en de Wehlse Beek.

De rivierzone kan niet beschouwd worden als een homogeen gebied. Op verschillende plaatsen zorgen kleine dekzandruggen voor een onderbreking in de ondergrond. Ook is er een verschil in schaal en sfeer tussen de gebieden rond de Oude IJssel en de Wehlse Beek. Tenslotte ligt ten oosten van de Oude IJssel nog een gebiedje met een heel eigen dynamiek. De uiterwaarden grenzen daar direct aan de hoger gelegen dekzandruggen.

Voor de zand- en veengebieden in het middendeel van de Wehlse Broeklanden kan evenmin van volstrekte homogeniteit worden gesproken. Hier ligt een aantal (zeer lage) terrassen in het landschap als onderbreking van de vlakkere delen.

Een overeenkomst tussen het midden-deel, noord-oostelijke deel en zuidwestelijke deel is de hoge grondwaterstand. In de zuidelijke delen van het plangebied zorgde de combinatie van arme grond en water er in het verleden voor dat hei de natuurlijke begroeiing was. In het middendeel van de Wehlse Broeklanden wisselden moerassige delen de drogere dekzandkopjes af.

Gebruik

In de loop van de geschiedenis zijn de Wehlse Broeklanden in gebruik geraakt op een manier die paste bij de landschappelijke ondergrond. De laagste, natte en enigszins vruchtbare gebieden werden gebruikt als grasland en op de hogere plekken ontstond bewoning. Minder vruchtbare en natte ondergronden werden ontgonnen en bebost met als eerste doelstelling de leverantie van hout voor de mijnen in Limburg.

Dekzandruggen werden gebruikt om paden aan te leggen en waar mogelijk zocht men hiervoor de grens op van nat naar droog. Het paste de boerenbevolking (veelal) om akkerbouw te kunnen bedrijven op de drogere gronden en het vee te weiden op de graslanden.

In 1894 werd op de meest oostelijk gelegen dekzandrug (Langerak) de Doetinchemse Ijzergieterij Van De Keizer, Snoeck & Boon opgericht. Het bedrijf staat nu bekend onder de naam Nannoka Vulcanus Industries BV de ijzergieterij Vulcanus en is nog in bedrijf.

Bos

De minst toegankelijk en/of onvruchtbare delen van het gebied, zijn in de achttiende eeuw met bos beplant om te kunnen voorzien in de bosbouw. Hiervoor leende zich een brede strook ten zuiden van Wehl, die zich vervolgens uitstreckte in de richting van het huidige Dichtereren. Een deel ervan bestaat nog steeds en bevindt zich ten zuiden van de Plantage Allee. In het nog bestaande deel is in eerste instantie grove den geplant Later kwamen daar ook eiken voor in de plaats. De belangrijkste doelstelling was in die tijd het afleveren van grote, snelgroeïende bomen. In een veel later stadium is er daarom ook nog wel voor de kweek van populieren gekozen. Naar alle waarschijnlijkheid werden op de natste gronden geen grote bomen gekweekt, maar hakhoutbossen geplant, waarbij de bomen volgens een bepaalde planning (bijvoorbeeld drie- of vijf-jaarlijks) vlak boven de aanzet werden gesnoeid. Dit arbeidsintensieve gebruik is in de loop van de jaren helemaal verdwenen.

Zoals duidelijk mag zijn uit voorgaand verhaal, was het bos in de Wehlse Broeklanden nauwelijks natuurlijk te noemen. Het was een echt cultuurbos, door de mens gemaakt.

Het bos was met diagonalen doorsneden om bosbeheer en brandpreventie eenvoudiger te maken. Het zo effectief mogelijke beheer van de productiebossen stond immers voorop. Het is niet onmogelijk dat er meer heeft meegespeeld. Van dit soort patronen is ook bekend dat ze in het verleden uitgezet werden ten behoeve van de jacht. Door het wild vanaf verschillende plekken naar één centrale plek te jagen, was het doelwit eerder geraakt. Er zijn geen bronnen die een dergelijke gang van zaken voor dit gebied bevestigen.

Het is onbekend wanneer de zuidzijde van Wehl voor het eerst bebossing kende, maar op kaarten uit de achttiende eeuw is er al stevige begroeiing ingetekend. Deze situatie heeft tot circa 1890 geduurd waarna de bospercelen zijn ontgonnen voor de landbouw en veeteelt. Rond 1920 is een groot deel van het bos ineens verkocht, ook weer met de bedoeling gronden vrij te

bos met naaldhout

Lange zichtlijnen typeren de slagenverkaveling in het zuidelijke deel van de Broekstraat.

Een boerderij omzoomd met een meidoornhaag aan de Broekstraat.

maken voor de landbouwproductie.

De nieuwe landbouwkavels vormden lange smalle stroken en zijn nu nog als zodanig herkenbaar. Het gaat hier om de typerende slagenverkaveling. Een deel van het gebied kreeg in die tijd dan ook de naam Sleg.

In bronmateriaal wordt vaak gesproken over de Kilderse Slagen, maar het is niet bekend waar die precies lagen.

Vanaf het moment van ontginning is het aantal boerderijen in het gebied uitgebreid. Nog verwijzend naar het verleden is de naamgeving van boerderij 't Bos aan de Broekstraat nummer 1. Een pand wat door toevallige omstandigheden tamelijk ver van de weg kwam te liggen. Een situering die het gevolg was van een grondverdeling tussen twee broers, waardoor ook het middenstuk tussen de Slagenweg en de Broekstraat vrij kwam.

Alhoewel het landschap sindsdien op veel plaatsen onaangetast lijkt, zijn er in de periode van 1965 tot 1990 ruilverkavelingen doorgevoerd rondom Wehl. Kavels zijn soms vergroot of wat rechter getrokken, maar de belangrijkste verandering voor de Wehlse Broeklanden is de aanleg van de Weemstraat en Doetinchemseweg waardoor de relatie met het dorp Wehl en het noordelijk gelegen landelijk gebied in ruimtelijke en functionele zin enigszins is verstoord.

Luchtfoto (2008) met begrenzing projectgebied en straatnamen (bron Gemeente Doetinchem)

1.3 Huidig landschap

Structuren

De scheiding tussen de hogere en lagere gronden is globaal af te leiden van een eeuwenoude route door het landschap. De weg tekent zich al af op een plattegrond uit de 18e eeuw en voert via een kronkelend tracé van het noorden naar het zuiden. Te beginnen met de Bokkenstraat bij de Keppelseweg, via de Groenestraat, de Mussenhorstweg, een stukje Doetinchemseweg naar de Nieuwestraat. De weg kan beschouwd worden als een soort grens of overgangszone. Het daadwerkelijke hoogteverschil tussen de -qua bodem en geomorfologie – van elkaar verschillende delen, is met het blote oog slechts op een enkele plek nog herkenbaar. Naar alle waarschijnlijkheid is er veel grond genivelleerd tijdens de ruilverkavelingen in de tweede helft van de twintigste eeuw.

Een eveneens 18e eeuwse aftakking van de hoofdroute is de Broekstraat die aan de noordkant overgaat in de Doetinchemsestraat. Een deel van dit traject is beduidend minder kronkelig en valt zelfs op als bijzondere geometrische structuur.

Dit heeft alles te maken met de aanleg van dit deel van de weg en zijwegen. De Heislageweg, een deel van de Nieuwestraat en een deel van de Doetinchemseweg vormen samen een driehoek en waren oorspronkelijk belangrijke ontginningswegen in het beboste deel van het plangebied. Een dergelijk patroon komt vaker voor bij bos dat is aangelegd voor de bosbouw. In betreffend gebied zou ondermeer sprake zijn geweest van hakhoutbossen met de aanplant van jonge dicht op elkaar geplante eiken.

Een derde route die al meerdere eeuwen bestaat en nog steeds behoort tot de belangrijke structuurlijnen van het gebied is de Slagenweg die van zuid naar noord overgaat in het Notenlaantje. Een weg die midden in het nattere graslandgebied ligt, maar kon ontstaan door de aanwezigheid van enkele dekzandruggen. Net als bij de hoofdroute, liggen ook langs deze weg diverse oude bewoningsplaatsen.

De wegen die tot nu toe zijn benoemd lopen allemaal min of meer parallel aan de Wehlse Beek en de Oude IJssel en doorsnijden het gebied tussen Doetinchem en Wehl. In het verleden vormde de Wehlse Beek de grens tussen de gemeente Doetinchem enerzijds en Wehl, Angerlo, Keppel en Hummelo anderzijds. Nu is het de natte grens tussen het stedelijk gebied van Doetinchem en het buitengebied als overgangszone naar het dorp Wehl. De verschillende oversteekplaatsen kunnen beschouwd worden als de

contactpunten of poorten van de ene invloedssfeer naar de ander.

Het gebied kende in het verleden één voetpad dat als kerkenpad en schoolpad fungeerde. Dit begon bij de Broekhuizerlaan en voerde via de voormalige boerderij Overdijck (Bokkenstraat 10), ter hoogte van de Bokkenstraat 8 in noordoostelijke richting naar de Wehlse Beek.

Een belangrijke structuur tenslotte, is de spoorlijn die het gebied sinds de aanleg in 1885 doorsnijdt. De spoorweg functioneerde aanvankelijk als lokale lijn (Winterswijk-Zevenaar) met op diverse plaatsen particuliere overgangen. Hier en daar moest een weg of voetpad worden verlegd voor het spoor. In 1978 werd het spoor opgewaarderd tot een hoofdspoorweg. Dit schiep verplichtingen zoals het aanbrengen van een deugdelijke afrastering bij de overgangen.

Patronen

Tezamen met de belangrijke hoofdstructuurlijnen als hiervoor genoemd, zorgen de korte verbindingsroutes met de Wehlse Beek voor de diverse patronen in het gebied. Zoals traditioneel het geval is bij beken en rivieren, volgt het landschap de beek met een haakse verkaveling. Verder landinwaarts wordt het patroon bepaald door de ondergrond in combinatie met de tijd van ontginning en de moeilijkheidsgraad om te kunnen ontginnen. Zo werden de lange smalle kavels vooral toegepast op de natste delen van het land, terwijl de mozaïekverkaveling vaker voorkwam op essen en droog gelegen gebieden. De verkavelingspatronen die nu nog zichtbaar zijn in het gebied, kennen niet zo'n sterke variatie meer als voorheen. Waarschijnlijk ook weer als gevolg van de ingrijpende ruilverkaveling van enkele decennia terug.

In de zuidpunt bij de overgang van de Broekstraat naar de Oud Kilderseweg kwamen uiterst smalle langgerekte kavelpatronen bij elkaar als een visgraat. De Wehlse Beek maakt hier een opvallende knik die volledig te verklaren is vanuit de voormalige (rabat)bossen aanleg ten zuiden van de Broekstraat. In het noorden is nog iets van de oorspronkelijke verkaveling te zien evenals het restant van een dekzandrug. Aan de zuidkant is het gebied doorsneden door de A-18 en is er weinig meer terug te vinden van de bijzondere loop van de Wehlse Beek.

Het gebied tussen de Slagenweg en de Broekstraat kent nog de oorspronkelijke kavelrichting, ook al is hier geen sprake meer van bebossing. Het is nu juist de openheid die hier bekoort. Een klein restje aan mozaïekverkaveling is nog terug te vinden ten noorden

Het Notenstraatje

De spoorlijn die het gebied doorsnijdt

Villa Broekhuizen

boerderij Barlham

van de Broekhuizerstraat en ten oosten van de Bokkenstraat. Meest opvallend is wellicht de haakse verkaveling tussen de Broekhuizerstraat en het spoor, waarbij de zware singelplanting de oostwest richting benadrukt.

Naast de verkavelingpatronen zijn er ook bebouwingspatronen. Met uitzondering van de bijzondere bouwplaatsen Groot Broekhuizen en Barlham, maakt de bebouwing van het gebied in bijna alle gevallen deel uit van lintbebouwing, of is op z'n minst aan de wegenstructuur gerelateerde bebouwing. Dat is ook het geval met de ijzergieterij, die zowel een sterke relatie heeft met de Keppelseweg (buiten het plangebied) als met de Oude IJssel. Er is verschil tussen de woningen die direct aan de weg liggen en de vaak wat grotere erven die via een door bomen begeleid pad te bereiken zijn. Beide vormen kunnen als karakteristiek beschouwd worden. In een enkel geval is nog zichtbaar dat de bebouwing op een lage terp staat.

Objecten en plekken

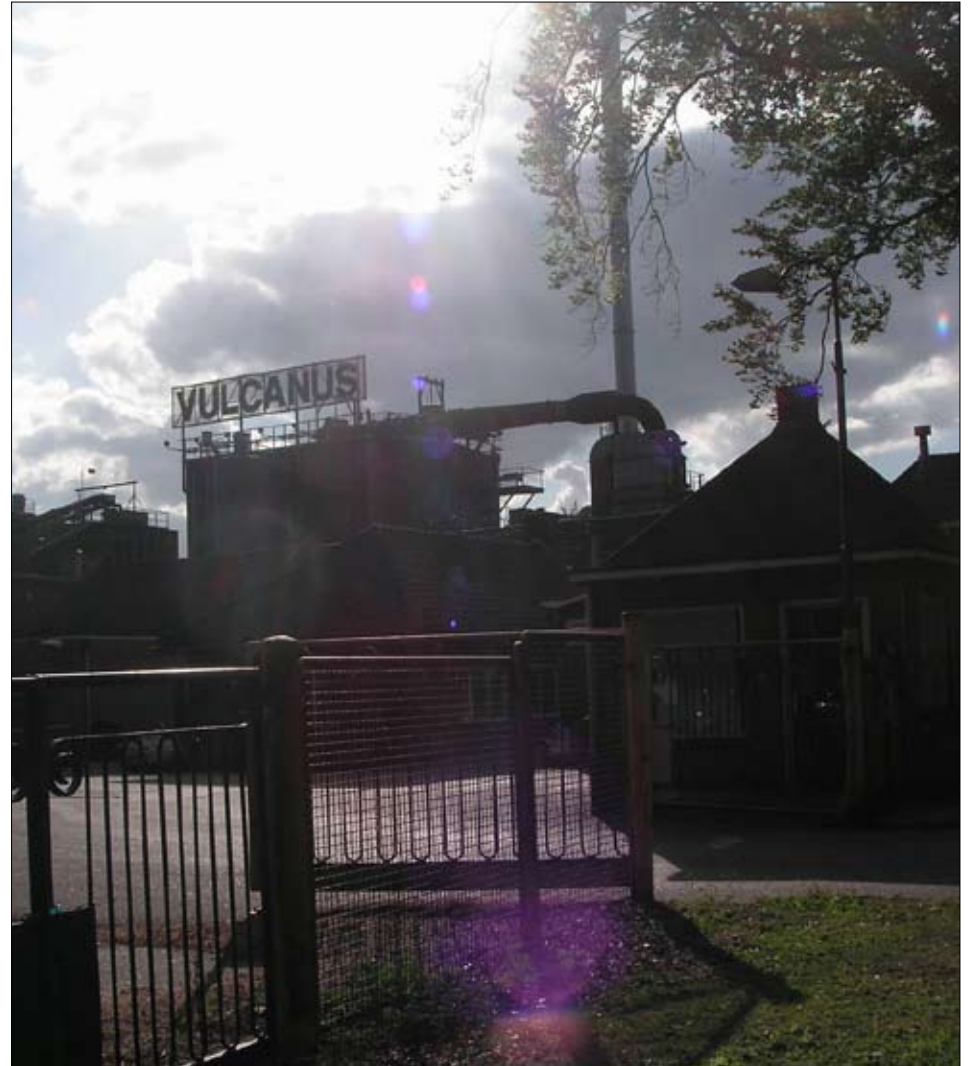
De Wehlse Broeklanden telt een aantal plekken met een bijzondere historie en/of karakteristieke aspecten. Soms gaat het om bebouwing, soms om een bijzonder fenomeen in het landschap. Voor sommig bebouwing geldt dat het een Rijks- of gemeentelijk monument is. In andere gevallen hebben de objecten of plekken (nog) geen status.

In deze visie moet de vermelding van status vooral als informatieve toevoeging worden gezien. Ook een plek zonder status kan van een gebiedsdeel iets bijzonders maken, terwijl er panden met status zijn die veel achterstallig onderhoud kennen. Het cultuurhistorisch onderzoek naar bebouwing in het gebied, zal meer duidelijkheid scheppen over de huidige actuele waarden van de bestaande bebouwing.

Voor alle bijzondere plekken geldt dat bijzonder zorgvuldig met de omgeving omgegaan moet worden zodat de context in tact blijft.

Het westelijk gelegen essengebied, hoger en droger en dus van oorsprong het meest geschikt voor bewoning, telt een aantal boerderijen en een villa die de afgelopen jaren een beschermde status hebben gekregen.

- Het Rijksmonument Villa Broekhuizen (Broekhuizerstraat 8) is een bijzonder pand aan de rand van het plangebied en vrij dicht bij het dorp Wehl. De huidige villa (1866) is de opvolger van Groot Broekhuizen en Klein Broekhuizen. Deze panden waren gelegen binnen een gracht op een locatie waar in de late middeleeuwen sprake was van een donjon (reuzetoren) en voorburch of bijgebouw. Dit was wellicht ooit een verdedigingswerk.

IJzergieterij Vulcanus

Ook nu is er nog een duidelijk reliëf zichtbaar in de omgeving van de villa. De naam Klein Broekhuizen komt ook nog in de omgeving voor, maar hoort niet meer bij het oorspronkelijke gebouw. Dit werd omstreeks 1860 afgebroken.

- In de directe nabijheid van Villa Broekhuizen aan de Keppelseweg 32 en 34 liggen de boerderijen Veldzicht en 't Höltje. Beide gemeentelijke monumenten.
- Iets ten zuidoosten van Villa Broekhuizen ligt boerderij De Kelder aan de Bokkenstraat 12, eveneens een gemeentelijk monument.
- Net buiten de es in het kampenlandschap, ligt het laatste restant van de boerderij Groot Bahr aan de Bahrseweg 3. Ook dit pand is een gemeentelijk monument.
- Iets meer ten zuiden gelegen, in een gebied waar ooit bos werd aangeplant, maar nu weer veel agrariërs zitten, ligt de boerderij Groot Schopperden. Het pand aan de Doetinchemseweg 8 geniet voorbescherming als gemeentelijk monument.
- Van een andere schaal, maat en allure, zijn de boerderijen Ter Essent en Barlham aan de Barlhammerweg 26 en 30. Beiden zijn gemeentelijk monument.¹ De locatie rond de boerderij Barlham is een heel bijzondere. Het pand ligt direct in de nabijheid van de Oude IJssel op geringe afstand van een voormalige kasteelmotte. Het kasteelterrein heeft de status van archeologisch rijksmonument. De panden aan de Barlhammerweg zijn gelegen op een hoger gelegen deel binnen het uiterwaardengebied. Vooral bij Barlham is het niveauverschil nog heel goed te zien.
- Een pand zonder status is de voormalige graanmaalterij aan de Nieuwestraat 13. Voor dit pand wordt onderzocht of het een nieuwe bestemming kan krijgen en of de geschiedenis van de maalterij op de één of andere manier weer zichtbaar gemaakt kan worden. Het pand ligt in de zuidwesthoek van het plangebied aan de rand van het tot agrarisch gebied omgevormde bosgebied.
- De ijzergieterij Vulcanus is geen monument, maar beschikt over zeer veel karakteristieke waarden. Het bedrijvencomplex bestaat uit gebouwen van een verschillende ouderdom, die samen de bedrijfs geschiedenis vertellen. In de zeer onlangs gereed gekomen inventarisatie naar industrieel erfgoed, door het daarin gespecialiseerde bureau BBA (Utrecht), is naar voren gekomen dat het complex zeker monumentale waarden heeft

Van geheel andere aard dan de boerderijen, maalterij en villa's zijn de specifiek plekken in het landschap waar gebiedstransformaties zichtbaar worden of zichtlijnen geaccentueerd. Plekken ook die verwijzen naar de onstaansgeschiedenis en daarom ook bij uitstek geschikt zijn als infopunt voor recreanten.

- Vermeldenswaardig zijn de overgangen bij de Wehlse Beek waar de stadsuitbreiding van Doetinchem het landschap ontmoet, maar waar ook de beek is te overzien evenals de verkavelingpatronen in het aan de beek grenzende landschap. Deze visuele ontmoetingsplekken verdienen alle ruimte en eenvoud zodat herkenning hier mogelijk blijft.
- Een andere bijzondere plek is de viersprong waar de Doetinchemseweg, Heislagseweg en Broekstraat elkaar ontmoeten. Een kruising die naar alle waarschijnlijkheid dateert uit de periode van de bosaanleg, zo'n honderdvijftig jaar geleden.
- Bijzonder zijn ook de kleine zandkopjes in het landschap. Slechts hier en daar nog te zien, maar daarom juist te koesteren.
- Barlham is niet alleen als bebouwingselement, maar ook als landschappelijk element heel interessant. Opvallend is de hogere ligging, het zicht op de dijk en daarbij ook nog de voormalige gracht en kasteelmotte, nu een bebost bergje in het landschap.
- Ter hoogte van Langerak en de ijzergieterij Vulcanus ligt een bijzonder landschap wat weliswaar grotendeels is bebouwd, maar z'n ondergrond nog verraadt. De overgang van het rivierduinlandschap naar het dal van de Oude IJssel is op verschillende plaatsen goed zichtbaar. Het bezorgt een spectaculaire ervaring ter hoogte van de Nederbergweg, een smalle weg die haaks staat op de Keppelseweg.

¹ Momenteel wordt in opdracht van de gemeente Doetinchem onderzocht waar in het buitengebied sprake is van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en hoe daar in het omliggende gebied rekening mee kan worden gehouden en op kan worden ingespeeld.

Een houtsingel begrenst een kavel

Een meidoornhaag

Een houtsingel met bomen

Boomgaard

Knotwilgen

1.4 Gebiedskarakteristieken

Ondergrond, structuren en patronen maken dat de Wehlse Broeklanden zich laat splitsen in grotere en kleinere deelgebieden met ieder z'n eigen kenmerken. Ten behoeve van de visie is er voor gekozen om deze deelgebieden te benoemen en hier kansen en gewenste maatregelen aan te koppelen.

Binnen de Wehlse Broeklanden onderscheiden we de deelgebieden hogere drogere gronden, het beekdal, de Sleeg, uiterwaarden rond Barlham en het kampenlandschap.

1. Hogere drogere gronden - de Wehlse Es is een kleinschalig landbouwgebied met open akkers. De oorspronkelijke bebouwing bevindt zich op enige afstand van de slingerende wegen en vormen samen als het ware een zwerm. Het betreft panden die ooit als boerderij hebben gefunctioneerd of dat nog doen, maar het betreft ook meer moderne bebouwing op oude bouwplaatsen.² Binnen het gebied is sprake van licht niveauverschil, herkenbaar aan de duidelijke steilranden. Kenmerkende landschappelijke elementen zijn van oorsprong de meidoornheggen (meerdere soorten), hoogstam boomgaarden, houtsingels en knotbomen.

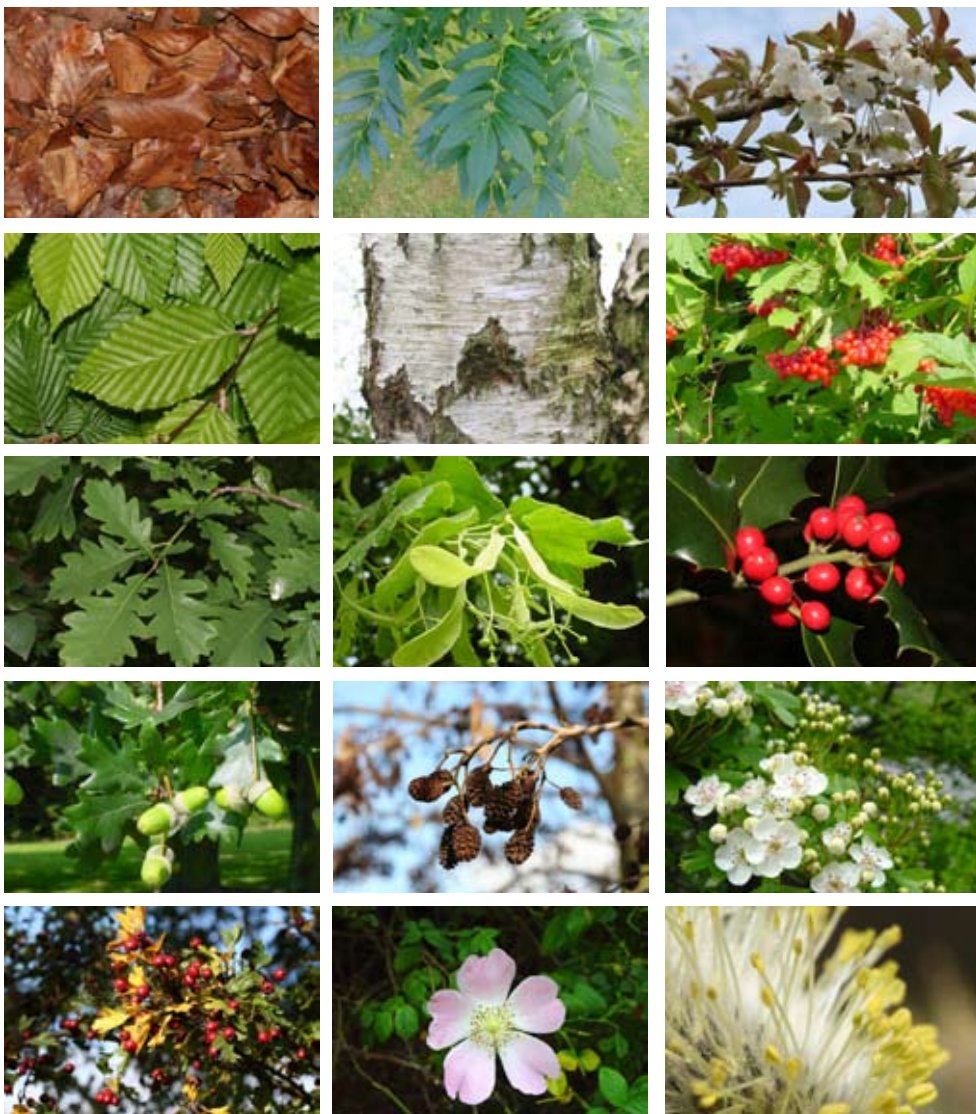
De volgende inheemse boomsoorten en struiken kwamen aanvankelijk voor in het gebied, maar zijn deels verdwenen.

- Beuk, es, haagbeuk, ratelpopulier, ruwe berk, wintereik, winterlinde, zachte berk, zoete kers, zomereik, en zwarte els.
- Aalbes, boswilg, eenstijlige meidoorn, gelderse roos, geoorde wilg, grauwe wilg, hazelaar, hondsroos, hulst, tweestijlige meidoorn, vogelkers, vuilboom, wilde appel en wilde lijsterbes.

2. Het beekdal betreft de Wehlse Beek met de haaks daarop gelegen rechthoekige percelen en parallel daaraan (voormalige) paden, sloten en singels. Parallel aan de beek liggen de dekzandruggen die letterlijk opduiken tussen de lage natte graslanden. De openheid van het gebied gaat een relatie aan met de sterke structuurlijnen in oostwestrichting (sloten, singels) en noordzuidrichting (beek). Erfbeplanting is in dit gebied schaars. De bebouwing beperkt zich tot de dekzandruggen.³ Specifieke landschappelijk elementen in dit gebied zijn de meidoornheggen (meerdere soorten), elzensingels, hoogstamfruit op de erven, houtsingel en

² Zie voetnoot 1

³ Zie voetnoot 1

In het gebied voorkomende inheemse soorten

knotbomen.

De volgende inheemse boomsoorten en struiken komen van oorsprong voor in het gebied en zouden dus teruggebracht kunnen worden voor zover ze zijn verdwenen:

- Es, grauwe abeel, haagbeuk, ruwe berk, veldesdoorn, veldiep, winterlinde, zachte berk, zoete kers, zomereik, zwarte els en zwarte populier.
- Aalbes, eenstijlige meidoorn, gelderse roos, grauwe wilg, hazelaar, hondsroos, rode kornoelje, schietwilg, sleedoorn, tweestijlige meidoorn, vlier, vogelkers, vuilboom, wegedoorn, wilde kardinaalsmuts, wilde lijsterbes en de zwarte bes.

3. De Sleeg kenmerkt zich als relatief grootschalig landschap met robuuste rechthoekige kavels die voor een belangrijk deel zijn georiënteerd op de Wehlse Beek. Net als in het beekdal wordt een aantal lijnen geaccentueerd door singelbeplanting. De bebouwing is zowel langs de wegen als op de kavels gesitueerd. Het gaat voor een deel om fors uitgroeide boerenbedrijven.⁴

Langs de Doetinchemseweg en Heislagseweg staat fraaie laanbeplanting. Zo op het oog verwijst niets behalve de schaal meer naar de historie van het gebied als bos en de historie van nog langer geleden, de heidegebieden. De lange groene lijnen zijn wellicht een laatste restant. De openheid van het gebied is een geheel nieuwe laag.

Specifieke landschappelijke elementen in dit gebied zijn van oorsprong de heidevelden.

De volgende inheemse boomsoorten en struiken kwamen aanvankelijk voor in het gebied, maar zijn deels verdwenen:

- Beuk, es, haagbeuk, ratelpopulier, ruwe berk, wintereik, winterlinde, zachte berk, zoete kers, zomereik, zwarte els
- Boswilg, eenstijlige meidoorn, gelderse roos, geoorde wilg, grauwe wilg, hazelaar, hulst, vogelkers, vuilboom, wilde appel, wilde lijsterbes.

4. De uiterwaarden rond Barlham kenmerken zich door de openheid. Hier en daar ligt een monumentale boerderij die direct opvalt als hoger gelegen bebouwingselement.⁵ Aan de noordoostkant slingert een stoere kade langs de weilanden met daarachter als vermoeden, maar aan het oog onttrokken, de rivier de Oude IJssel. Het open landschap laat her en der nog sporen uit

⁴ Zie voetnoot 1

⁵ Zie voetnoot 1

een zeer ver verleden zien in de vorm van kolken, restanten oude stroomgeulen en doorbraken uit het verleden. Een heel bijzondere plek is de op dit moment met bomen begroeide kasteelmotte. Een grondlichaam waar ooit een middeleeuwse burcht op zou hebben gestaan en dat nu nog (deels) door een waterpartij (gracht) wordt omringd. De burchtheuvel is beschermd als archeologisch (rijks-) monument, maar nauwelijks zichtbaar.

Specifieke landschappelijk elementen in dit gebied zijn de bosjes, meidoornheggen (meerdere soorten), elzensingels, hoogstamfruit op de erven, houtsingels, knotbomen, rietkragen, rivierbegeleidend bos, waterlopen en plassen.

Specifieke landschappelijk elementen in dit gebied zijn van oorsprong de bosjes, meidoornheggen (meerdere soorten), elzensingels, hoogstamfruit op de erven, houtsingels, knotbomen, rietkragen, rivierbegeleidend bos, waterlopen en plassen.

De volgende inheemse boomsoorten en struiken kwamen aanvankelijk voor in het gebied, maar zijn deels verdwenen:

- Es, grauwe abeel, haagbeuk, ruwe berk, schietwilg, veldesdoorn, veldiep, winterlinde, zachte berk, zoete kers, zomereik, zwarte els, zwarte populier
- Aalbes, eenstijlige meidoorn, gelderse roos, grauwe wilg, hazelaar, hondsroos, rode kornoelje, schietwilg, sleedoorn, tweestijlige meidoorn, vlier, vogelkers, vuilboom, wegedoorn, wilde kardinaalsmuts, wilde lijsterbes, zwarte bes.

5. Het kampenlandschap kenmerkt zich door kleinschaligheid en doet nog herinneren aan tijden van weleer, waarin de mensen zich hoofdzakelijk over de voet- en zandpaden bewogen van het land naar huis en weer terug. In dit deel van de Wehlse Broeklanden zijn er nog (deels) omsloten ruimten, is er sprake van een kleinschalige mozaïekverkeveling en worden wegen en watergangen begeleid door hagen en singels. Er zijn geen grote gebaren die richtinggevend willen zijn, de charme van het gebied zit 'm in de voortdurende richtingverandering en pleksgewijze oriëntatie. Een aparte wilg is in dit gebied net zo leidend als een kleine boerderij.

De bebouwing is weinig opvallend en van eenvoudige komaf.⁶

Specifieke landschappelijk elementen in dit gebied zijn van oorsprong de meidoornheggen (meerdere soorten), de hoogstamfruitboomgaarden, de houtsingels en knotbomen.

De volgende inheemse boomsoorten en struiken kwamen aanvankelijk voor in het gebied, maar zijn deels verdwenen:

- Beuk, es, grauwe abeel, haagbeuk, ruwe berk, schietwilg, veldesdoorn, veldiep, winterlinde, zachte berk, zoete kers, zomereik, zwarte els, zwarte populier
- Aalbes, eenstijlige meidoorn, gelderse roos, grauwe wilg, hazelaar, hondsroos, rode kornoelje, schietwilg, sleedoorn, tweestijlige meidoorn, vlier, vogelkers, vuilboom, wegedoorn, wilde kardinaalsmuts, wilde lijsterbes, zwarte bes.

De wijk Dichteren grenst aan de Wehlse Broeklanden

Natuurontwikkeling bij de Wehlse Beek

2 gebiedsvisie

Het gebied Wehlse Broeklanden stond voorheen bekend als GIOS of Meerenbroek; GIOS staat voor 'Groen in en om de Stad'. GIOS is onderdeel van het Land van Wehl, waarvoor de Doetinchemse gemeenteraad in 2007 een structuurplan heeft vastgesteld. Het structuurplan Land van Wehl omvat de kaders voor de ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein RBT West-Achterhoek, de nieuwe woonwijk Wehl-Heideslag en het GIOS-gebied. Kenmerkend voor deze ontwikkelingen in het land van Wehl is dat bebouwing en natuur in onderlinge samenhang worden ontwikkeld. Natuur, recreatie en landschap krijgen een belangrijke plaats in het gebied Wehlse Broeklanden, bebouwing komt in de nieuwe woonwijk Heideslag en bedrijvigheid op het nieuwe bedrijventerrein RBT-West Achterhoek.

27

2.1 Kaders en doelstellingen

De planvorming voor het gebied Wehlse Broeklanden kent een lange historie. Bijlage 1 geeft deze historie beknopt weer. De Doetinchemse raad heeft in de structuurvisie Land van Wehl de volgende kaders meegegeven voor het GIOS-gebied; daarbij is nog sprake van de term 'Meerenbroek'.

1. Agrariërs en ondernemers in het GIOS-gebied kunnen hun activiteiten blijven uitvoeren en kunnen hun activiteiten verbreden en/of verdiepen;
2. Meerenbroek wordt geen woongebied, maar biedt wel ruimte aan vervangende woningbouw of aan woningbouw om natuurontwikkeling of plattelandontwikkeling mogelijk te maken;
3. Meerenbroek wordt geen natuurgebied, maar biedt wel ruimte aan nieuwe bossen en nieuwe natuur;
4. Meerenbroek blijft een landelijk gebied, aangevuld met extensieve recreatie voor de inwoners van Doetinchem;
5. De overgangen tussen Meerenbroek en het RBT en tussen Meerenbroek en De Huet en Dichteren moeten met zorg worden

vormgegeven. Daar waar het Meerenbroek grenst aan Wehl-Zuid en het RBT moet er eerder sprake zijn van samenhang, dan van contrast;

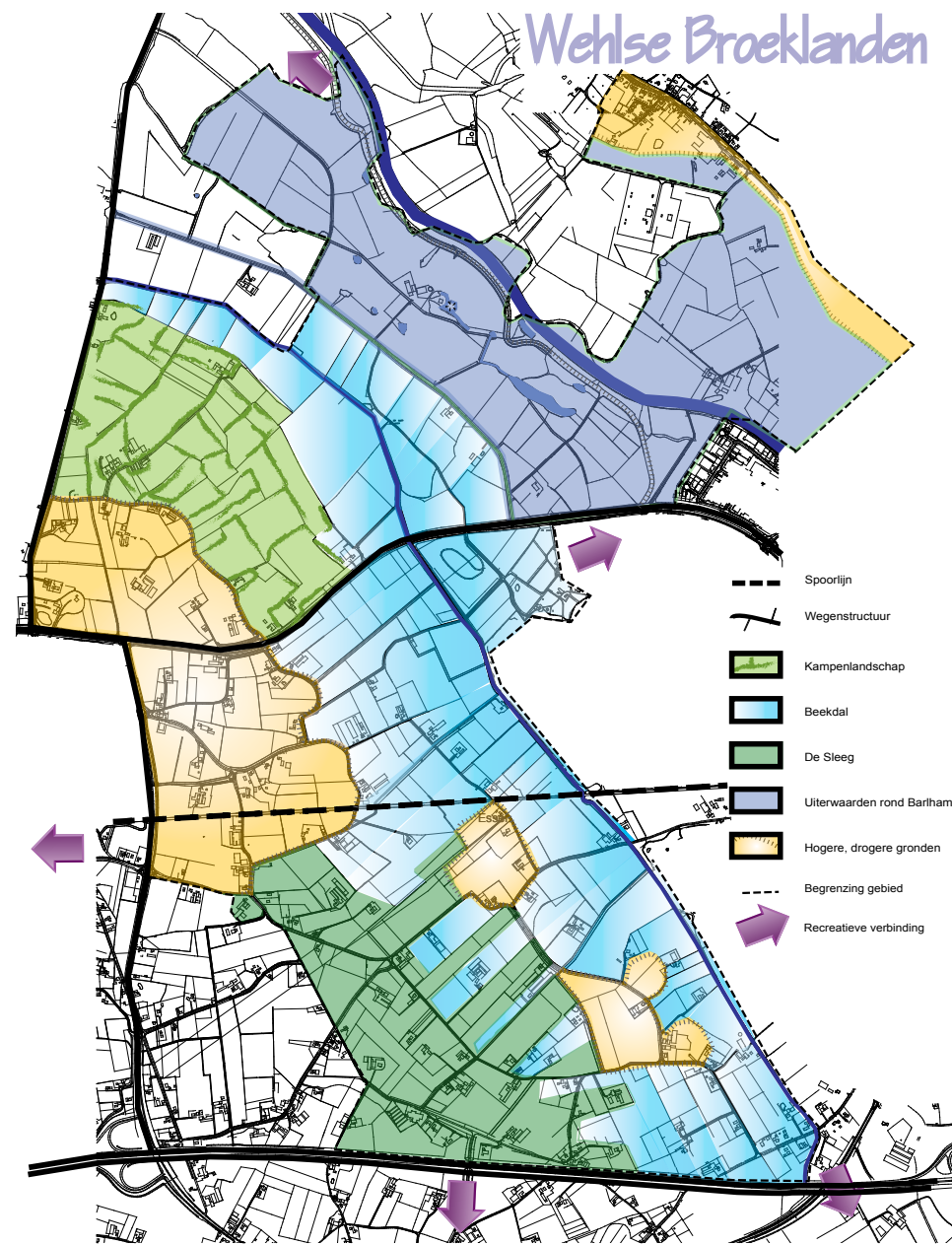
6. Oostelijk van de Wehlse Beek worden voor de Huet en Dichteren stedelijke voorzieningen aangelegd, zoals trapveldjes en uitlaatgebieden voor honden;
7. Westelijk van de Wehlse Beek ontwikkelen gemeente en het waterschap een robuust watersysteem en waterrijke natuur voor extensieve recreatie;
8. Bij de ontwikkeling van GIOS Wehlse Broeklanden dient aandacht te worden geschonken aan de aspecten waterberging, rust en stilte, recreatieve verbindingen.

Medio 2008 hebben het College en de raad van Doetinchem het startschot gegeven voor de daadwerkelijke ontwikkeling van de Wehlse Broeklanden. Daarbij zijn de volgende doelstellingen benoemd:

- het ontwikkelen van een veelzijdig gebied met recreatieve en ecologische elementen;
- het handhaven en versterken van de landschappelijke en cultuur-historische waarden;
- ontsluiting van het gebied door een stamien van verbindingen;
- verleiden van initiatiefnemers om ontwikkelingen in het gebied op te pakken;
- stimulering van verbreding van agrarische activiteiten.

Als minimale concrete doelstellingen zijn gedefinieerd:

- 90 hectare openbaar terrein
- 10 km fietspad
- 20 km wandelpad
- 5 km ruiterspad
- 30% van de particuliere grondeigenaren participeert.

Visiekaart projectgebied. (bron: gemeente Doetinchem-2010)

2.2 Hoofdlijnen visie

Uit het vorige hoofdstuk is gebleken dat de Wehlse Broeklanden een kenmerkende geschiedenis hebben doorgemaakt, waarvan we de restanten op vele plaatsen nu nog kunnen waarnemen. Mits we ons dit bewust zijn! Het gebied kent een vijftal duidelijk te onderscheiden deelgebieden. Ieder deelgebied heeft specifieke kenmerken. Deze deelgebieden zijn de hogere, drogere gronden, het beekdal, de Sleeg, de uiterwaarden rond Barlham en het kampenlandschap. In hoofdstuk 1 waren zij al geïntroduceerd. Kaart 1 geeft de ligging van de gebieden aan.

Samengevat kunnen we stellen dat we in deze gebiedsvisie voor nieuwe ontwikkelingen onderscheid maken tussen de deelgebieden: niet iedere ontwikkeling is in ieder deelgebied (in dezelfde mate) wenselijk. De ontwikkelingsrichtingen zijn daarom per deelgebied uitgewerkt. Op deze manier willen we de huidige kwaliteiten van de Wehlse Broeklanden zo veel mogelijk versterken en voor nieuwe ontwikkelingen nadrukkelijk rekening houden met landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Op de hogere, drogere gronden willen we de hoogteverschillen en oude bebouwingselementen versterken. Vanuit landschappelijke, cultuurhistorische en waterhuishoudkundige optiek hebben we een voorkeur om eventuele nieuwe bebouwing op de Wehlse Es een plaats te geven, als compensatie voor een grote kwaliteitsverbetering elders binnen de gemeente. Hier denken we aan enkele, maar maximaal 5, woningen. Hierbij moet rekening worden gehouden met landschappelijke inpassing, de aanwezige geluidscontouren en stankcirkels en aansluiting bij bestaande (cultuurhistorische) waarden en karakteristieke wijze van bebouwing van het essenlandschap. In dit gebied zien we grondgebonden landbouw, in het bijzonder graanteelt, als belangrijke en waardevolle functie. In de noordelijke hoger gelegen stuifduinen in Langerak willen we de cultuurhistorische waarde van de ijzergieterij Nannoka Vulcanus meer benadrukken.

In het beekdal willen we de openheid, loodrecht op de Wehlse Beek, de lange lijnen en het groene karakter versterken, met nadruk op natuurontwikkeling. De dwarslijnen die in het verleden zo kenmerkend waren in het landschap, zullen hersteld worden met behulp van hagen, paden, singels en sloten. De Wehlse Beek zal als strakke lijn in het

landschap zichtbaar blijven. Dit deelgebied zal bij uitstek geschikt worden gemaakt als uitloopgebied voor de inwoners vanuit de Huet en Dichteren. In het beekdal leggen we wandelpaden aan, waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande paden, erfranden en schouwpaden. We zien er echter op toe dat natuur en (stille) recreatie in evenwicht blijven. In dit gebied zien we veeteelt op natte graslanden als belangrijke en waardevolle functie.

Bij de aandachtslocaties in het beekdal op kaart 1 willen we de overgang van de stad naar het open en groene land, visueel benadrukken.

De Sleeg is nu een open gebied, maar het is ook lange tijd een bosgebied geweest. Wij zien voor dit gebied een grote uitdaging om het bosgebied weer in ere te herstellen en o.a. een rabattenbos in te richten, waarbij rust, natuur en recreatie de overhand zullen hebben. Met de inrichting van een rabattenbos gaan we klimaatverandering tegen en vangen we het overtollige hemelwater op van het nieuw te ontwikkelen RBT. Hierdoor kan het RBT zo compact mogelijk worden vormgegeven. Extra aandacht verdient de viersprong, als teken van vroegere wandelpaden van en naar Wehl, onderhoudspaden voor de bosbouw en mogelijk ook jachtpaden. Op deze plek, maar ook in het nieuwe bos, zullen de zichtlijnen ervoor moeten zorgen dat de (grootschalige) ruimtelijke beleving van het gebied blijft bestaan.

In de uiterwaarden van Barlham willen we de openheid versterken, evenals de relatie met de rivier de Oude IJssel. In dit gebied zien we vooral natuur en recreatie als belangrijkste ontwikkelingsfuncties, waarbij we ook de cultuurhistorisch waardevolle elementen zoals de motte van Barlham, meer beleefbaar willen maken. Onlangs is in dit gebied langs de Oude IJssel al een fietspad geopend als onderdeel van een langer tracé langs de Oude IJssel. Gezien het natte karakter van dit gebied, lenen vanuit landbouwkundige optiek (natte) weilanden lenen zich hier het beste.

Het kampenlandschap kenmerkt zich door kleinschaligheid: een dicht netwerk aan wegen, watergangen en beplanting door hagen en singels. Deze kleinschaligheid willen we versterken, bijvoorbeeld door ontbrekende hagen te herstellen.

In het gebied de Wehlse Broeklanden moet rekening worden gehouden met ondergrondse aardgasbuisleidingen, hoogspanningsleidingen, geluidzones en stankcirkels. Daarnaast kan worden vermeld dat vanuit mobiliteitsoogpunt het doorgaande verkeer zoveel mogelijk naar de hoofdwegen wordt geleid; op binnenwegen zal de maximum toegestane snelheid omlaag worden gebracht en zullen wegen verkeersluw worden ingericht.

De gemeente zal de bovengenoemde ontwikkelingen stapje voor stapje uitwerken en oppakken, waarbij ook een belangrijke rol voor inwoners van dit gebied is weggelegd. Inwoners worden gevraagd mee te doen en met initiatieven te komen! De gemeente Doetinchem zal nieuwe initiatieven een plaats geven, rekening houdend met de bovenstaande ontwikkelingsrichtingen en andere (wettelijke) toetsingscriteria. Hierbij wordt zij ondersteund door de commissie Wehlse Broeklanden, waarin verschillende maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers uit het gebied participeren.

In de hiernavolgende paragrafen zijn de bovenstaande kaders uitgewerkt, achtereenvolgens per thema, en daarna per deelgebied.

Veeteelt in combinatie met weidebouw en grondgebonden akkerbouw is gewenst.

intensieve veehouderij in het gebied.

2.3 Visie per thema

2.3.1 Landbouw

Het provinciaal streekplan en reconstructieplan zijn de leidende beleidskaders voor de landbouw in dit gebied. Het gebied de Wehlse Broeklanden staat in het streekplan benoemd als Stedelijk Uitloopgebied (STUIT); daarenboven geeft het reconstructieplan aan dat dit gebied een verwevingsgebied is: een gebied waar wonen, landbouw en natuur naast en door elkaar bestaan. Volgens het reconstructieplan is nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet toegestaan in verwevingsgebieden, wel is (her)vestiging van een intensief veehouderijbedrijf op een bestaand bouwperceel of omschakeling van een grondgebonden bedrijf naar een vorm van intensieve veehouderij in beginsel mogelijk, mits bestaande wet- en regelgeving dat toelaten. In de parapluerziening bestemmingsplan buitengebied uit september 2009 heeft de gemeente de regels voor de landbouwfunctie in verwevingsgebieden nader uitgewerkt.

Op dit moment zijn de Wehlse Broeklanden in gebruik als landbouwgebied met intensieve veehouderij (vooral varkensbedrijven) en in mindere mate veeteelt (koeien) in combinatie met weidebouw en grondgebonden landbouw als akkerbouw. Verbreding van de intensieve veehouderij met andersoortige activiteiten is een wens uit het structuurplan Land van Wehl.

De grondgebonden landbouw moet zich kunnen blijven ontwikkelen volgens de huidige en toekomstige trend. Dat betekent: voldoende mogelijkheden tot schaalvergroting en de mogelijkheid te voldoen aan de toekomstige milieuwetgeving en de dierwelzijnseisen. Leidend daarbij is de wet- en regelgeving van toepassing op de verwevingsgebieden. Samengevat kan worden gesteld: voor grondgebonden landbouw streven we naar verbreding met andersoortige functies en verdieping door schaalvergroting; voor de intensieve veehouderij ligt verbreding met andersoortige functies voor de hand, maar geen verdieping door schaalvergroting.

Vanuit landschappelijke waarden en milieuoogpunt zien we in de Wehlse Broeklanden daarom vooral mogelijkheden voor versterking van de grondgebonden landbouw, veeteelt in combinatie met weidebouw en bosbouw. Grondgebonden landbouw heeft de grootste potentie in het gebied de Wehlse Es - vanuit cultuurhistorisch, landschappelijk en ecologisch oogpunt hebben we hier een voorkeur voor graanteelt - , weidebouw met koeien in de uiterwaarden en het beekdal en bosbouw tenslotte in het gebied

de Sleeg.

2.3.2 Woningbouw

De woonkwaliteit van het gebied de Wehlse Broeklanden ligt vooral in de rust en ruimte, landschappelijk en cultuurhistorisch aantrekkelijke plaatsen, met stedelijke voorzieningen als scholen, zorgfuncties en werkgelegenheid dichtbij. Nieuwe ontwikkelingen in dit gebied zullen een toevoeging aan deze kwaliteit moeten betekenen.

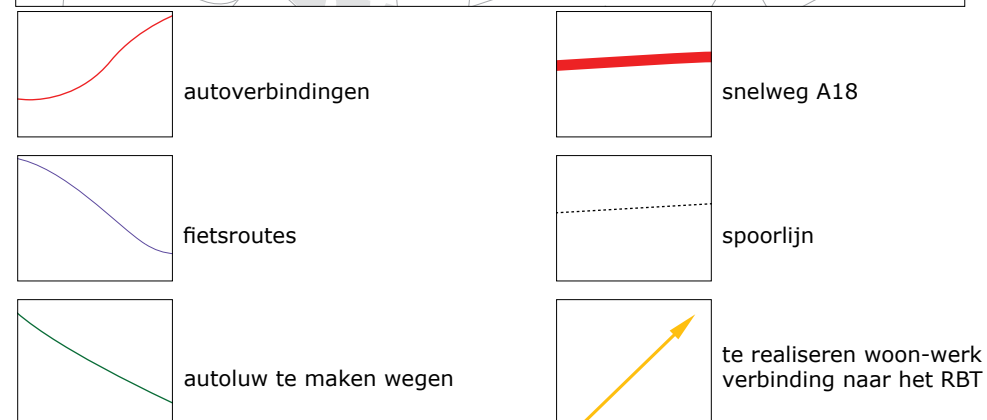
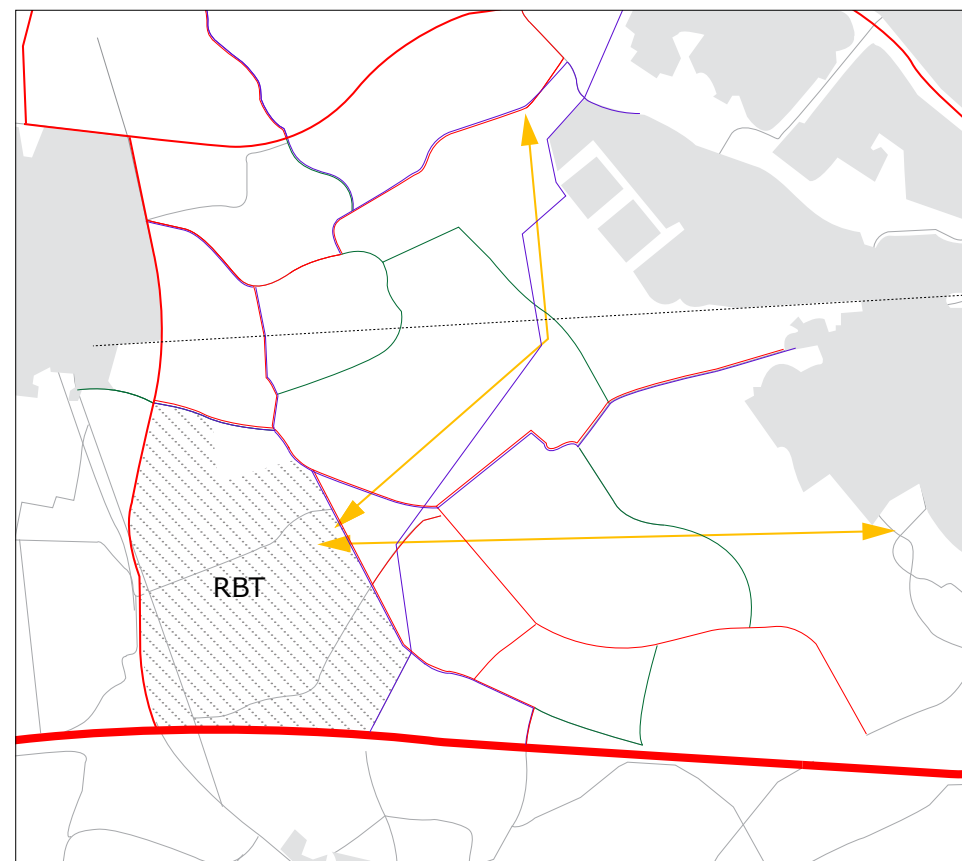
Gemeentelijk beleid aangaande bebouwing in het buitengebied betreft het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) en landgoederen uit 2007, passend binnen de kaders uit het provinciaal streekplan uit 2005. Het gemeentelijk VAB-beleid heeft tot doel om de kwaliteit van het buitengebied te bevorderen door aan een deel van vrijkomende agrarische bebouwing een nieuwe functie toe te kennen, in combinatie met de sloop van een ander deel. Monumentale en/of karakteristieke bedrijfsgebouwen moeten evenwel behouden blijven.

Het landgoederenbeleid biedt een bijzondere mogelijkheid voor het oprichten van een nieuwe woning met allure, het landgoed, gelegen in een voor publiek toegankelijk gebied van minimaal vijf hectare met natuurfunctie. Inrichting en beheer van deze gronden zijn divers, zoals bos, water, natuur of extensief agrarisch gebruik.

In de parapluzoeking van het bestemmingsplan buitengebied uit september 2009 zijn de regels voor deze twee beleidslijnen nader vastgelegd.

Op dit moment liggen er 160 woningen (210 adressen), waaronder 47 boerenbedrijven, in het gebied Wehlse Broeklanden. Grotendeels zijn dit panden die ooit als boerderij hebben gefunctioneerd of dat nog doen, of meer moderne bebouwing op oude bouwplaatsen. De betekenis van de bebouwing wordt momenteel door de gemeente in kaart gebracht. In de toekomst willen we de bestaande bebouwing aandacht blijven geven en cultuurhistorisch waardevolle elementen koesteren.

De primaire doelstelling voor het gebied de Wehlse Broeklanden is het ontwikkelen van natuur, in combinatie met recreatie, opvang van water en landbouw. Dit als compensatie voor de woningbouwontwikkeling in (Wehl)-Heideslag en het A18 bedrijventerrein.

Gewenste verkeerssituatie

Het gebied kent fraaie landschappelijke wegen.

In dit licht is toename van het aantal woningen in de Wehlse Broeklanden geen uitgangspunt. We streven een stand-still van de oppervlakte aan bebouwing in dit gebied. Daar waar onverhoopt toch extra bebouwing nodig is om een kwalitatieve landschappelijke verbetering elders binnen de gemeente mogelijk te maken, hebben we de voorkeur voor het gebied de Wehlse Es. Hierbij zal een goede landschappelijke inpassing en aansluiting bij bestaande (cultuurhistorische) waarden en karakteristieke wijze van bebouwing een belangrijke voorwaarde moeten zijn. In het beekdal en het uiterwaardengebied van Barlham ligt, gezien het open en deels natte karakter, woningbouw minder voor de hand. Eventuele opbrengsten door nieuwe woningbouw komen zoveel mogelijk ten goede aan het gebied de Wehlse Broeklanden.

De gemeente Doetinchem hecht aan duurzame bouw in haar gemeente. Zij wil graag een faciliterende en stimulerende rol spelen bij de ontwikkelingen van duurzame en ecologische bouwmethoden. Dit heeft zij ook in haar klimaatbeleid (2009) voorgenomen.

In dit licht wordt in het gebied de mogelijkheid open gehouden voor een bijzonder innovatief en experimenteel bouwinitiatief van beperkte omvang. Hierbij wordt gedacht aan enkele, maximaal 5, woningen. De toegepaste bouwmethoden gaan daarbij (veel) verder dan het bouwbesluit.

Het gebied Wehlse Broeklanden wordt geen woongebied, maar biedt wel ruimte aan vervangende woningbouw of aan woningbouw om natuurontwikkeling of plattelandontwikkeling mogelijk te maken (kader uit Structuurplan Land van Wehl). Als aanvullende voorwaarde kan worden gesteld dat het gebied voordeel zal genieten van het innovatieve bouwinitiatief, bijvoorbeeld doordat het gebied wordt opengesteld voor de bewoners (wandelaars), of op andere wijzen. De gemeente zal bovenstaande uitgangspunten verder uitwerken en meenemen in haar ruimtelijke beleidsplannen, zoals de structuurvisie, het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing, landelijk wonen en landgoederen en het nieuwe bestemmingsplan buitengebied vanaf 2010.

2.3.3 Verkeer

De Wehlse Broeklanden kennen een dichte wegenstructuur, met wegen van diverse aard. Er zijn verschillende smalle paadjes en weggetjes waarop men al wandelend of fietsend kan genieten van de groene omgeving. Daarnaast zijn er ook enkele hoofdaders en randwegen voor het autoverkeer die men kan gebruiken om zich snel te verplaatsen: A-18, Liemersweg/Broekhuizerstraat, Barlhammerweg en Keppelseweg. Op dit moment vormt het sluipverkeer tussen de A-18 en de wijken de Huet en Dichter een probleem. Ook de Barlhammerweg, die veelvuldig als route vanuit de Huet richting Doesburg wordt gebruikt, wordt als problematisch voor het fietsverkeer ervaren.

De gemeente heeft in 2007 de kaders voor haar mobiliteitsbeleid vastgelegd in het Mobiliteitsplan 2007-2020. In dit plan is voor het buitengebied, zoals de Wehlse Broeklanden, de wens vastgelegd om voorrang te geven aan de verkeersveiligheid boven bereikbaarheid. Dit houdt in dat in het hele gebied de maximale snelheid omlaag wordt gebracht, en met name de bovengenoemde randwegen gebruikt moeten worden voor het snellere doorgaande autoverkeer. De overige (sluip)wegen zullen zoveel mogelijk verkeerssluw worden ingericht, en waar mogelijk voor doorgaand autoverkeer afgesloten. De maatregelen zijn nog niet definitief uitgewerkt. Toen in 2007

de structuurvisie Land van Wehl is opgesteld, is met de bewoners afgesproken dat de gemeente zal meewerken aan aanpassing van de Wehlseweg, mits de bewoners en aanwonenden met een gedragen voorstel komen. Daarnaast zal de gemeente de overige verkeersmaatregelen voorbereiden in het kader van het uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan uit 2007, waarbij ook de gevolgen van het nieuw te ontwikkelen RBT voor nieuwe verkeersstromen zullen worden meegenomen.

Verkeersluw inrichten of afsluiting van wegen geeft ruimte om deze wegen voor andere verplaatsingsvormen in te richten, zoals fietsen of skeeleren. Specifiek wordt gedacht aan een fietsroute tussen het nieuw aan te leggen regionaal bedrijventerrein en de wijken de Huet en Dichteren, plus een fiets- of wandelroute van de Olde Beth naar de wijken de Huet en Dichteren.

Voor overige ontwikkelingen met fiets- en wandelpaden wordt verwezen naar de paragraaf Recreatie.

2.3.4 Milieu en duurzaamheid

34

We willen de goede omgevingskwaliteit van de Wehlse Broeklanden zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk verder verbeteren. Daarbij denken we vooral aan rust, ruimte, veiligheid, een schone lucht en een groot onderscheid tussen licht en donker bij dag en nacht.

De strategische lijnen voor het milieubeleid van de gemeente Doetinchem kent zijn oorsprong in het Doetinchems Milieubeleidsplan uit 1999. Het milieubeleidsplan kent drie belangrijke rode draden, waarvan een duurzame ontwikkeling er één is. Hierbij is uitgangspunt dat milieubeleid vooral succes heeft bij een duurzame aanpak op lokaal niveau. Milieubeleid staat in de bredere context van een duurzame ontwikkeling op lokaal niveau en de zorg om de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving, aldus het Milieubeleidsplan. De strategische kaders zijn nog steeds van toepassing op ieder nieuw gemeentelijk beleid en uitvoeringsprogramma's op deelterreinen. Voorbeelden zijn het klimaatbeleid uit 2004 en 2009, het gemeentelijk waterplan uit 2003 en het beleidsplan Openbare verlichting uit 2008. In het gebied Wehlse Broeklanden spelen op dit moment verschillende milieuaspecten een rol: geur, geluid, externe veiligheid, water, straling en duurzaamheid. Deze milieuaspecten zullen bepalend zijn voor de activiteiten die ergens logischerwijze kunnen of mogen plaatsvinden.

Schematische weergave van een rabattenbos waarbij de sloten parallel lopen en daartussen hogere, drogere gronden met bomen/boschages.

In de bijlage (bladzijde 54) treft u een kaart aan met daarop de ligging van de aardgasbuisleidingen en de huidige hoogspanningsleidingen. Voor ieder nieuw initiatief zal de gemeente, naast de kaders uit deze visie, aan de wettelijke en ruimtelijke (milieu)normen toetsen.

Verschillende agrarische bedrijven in de Wehlse Broeklanden kunnen plaatselijk stankoverlast geven. Agrarische activiteiten horen echter van oudsher in dit gebied, en plaatselijke of tijdelijke stankoverlast kan dan ook niet helemaal worden vermeden, zeker als grondgebonden landbouw zich kan blijven doorontwikkelen. Het streven is echter dat geuroverlast zo min mogelijk toeneemt. Ieder nieuw initiatief zal aan de hand van de nieuwste berekeningsmodellen worden getoetst.

Zowel de snelweg A-18 als de spoorbaan zijn notoire geluidproducenten. Binnen een zone van enkele tientallen tot driehonderd meter vanaf deze snelweg of spoorbaan zullen gevoelige functies niet worden toegestaan. Naast deze vaste bronnen van geluid, zullen we in de Wehlse Broeklanden

Een hoogspanningsmast ter hoogte van de spoorlijn die het gebied doorkruist.

nieuwe geluidbronnen zoveel mogelijk weren. We willen zoveel mogelijk stiltegebieden creëren, opdat we het gebied zo goed mogelijk kunnen beleven.

Een grotere beleving willen we ook voor de thema's licht en donker. 's Nachts willen zoveel mogelijk donkerte in het gebied creëren. Doorgaande wegen en fietspaden moeten in het donker verlicht worden om de veiligheid te garanderen, maar daarin kan de gemeente slim sturen. Dit sluit aan op de doelstellingen uit het in 2008 vastgestelde beleidsplan 'Doetinchem Duurzaam Verlicht', waarin is aangegeven dat naast duurzaam materiaalgebruik, ook de mate van verlichting nadrukkelijk zal worden meegenomen. 'Dynamisch dimbare verlichting' wordt dit genoemd.

Water speelt een bijzondere rol in dit gebied. De Wehlse Beek is natuurlijk een belangrijke drager van dit gebied, de beek had immers een belangrijke historische functie. Ook vanuit Europees perspectief krijgt de Wehlse Beek op dit moment aandacht, middels de Kaderrichtlijn Water. Deze Europese richtlijn streeft naar ecologisch gezonde watersystemen. De richtlijn betreft met name het gedeelte van de Wehlse Beek vanaf de Broekhuizerstraat richting de Didamse Leigraaf. Voor dat deel van de Wehlse Beek is op grond van de huidige kenmerken en het landgebruik een laag ambitieniveau vastgesteld. Middels dwarsverbindingen op de Wehlse Beek willen we bijdragen aan vergroting van de waterbeleving.

Daarnaast zal een deel van de Wehlse Broeklanden, o.a. in de Sleeg, worden gebruikt voor de opvang van overtollig regenwater vanaf het A18 bedrijvenpark (RBT). Hier willen we een rabattenbos inrichten dat tegelijkertijd water kan opvangen. Door de aanleg van dit bos kan het RBT zo compact mogelijk worden vormgegeven en wordt tegelijkertijd ingespeeld op de klimaatverandering, mede doordat extra CO2 wordt opgenomen. Een duurzame ontwikkeling dus!

Op het gebied van externe veiligheid zijn de aardgasbuisleidingen van belang die midden door het gebied lopen van noordelijke naar zuidelijke richting. Bovenop deze leidingen, plus een ruimte van zo'n 4 meter aan weerszijden van deze leidingen mogen geen bouwwerken worden neergezet. De nationale overheid onderzoekt momenteel of deze risico-afstanden voldoende waarborg bieden tegen ongevallen.

De bodemeigenschappen zijn in hoofdstuk 1 nadrukkelijk aan de orde gekomen, en vormen mede de reden dat we de Wehlse Broeklanden in

vijf deelgebieden opsplitsen. Voor elk deelgebied hebben we specifieke ontwikkelingswensen. Direct naast de Wehlse Beek, in de hoek Broekhuizerstraat-Belderstraat, bevindt zich een oude vuilstortplaats.

Hoogspanningsleidingen vormen in tweeërlei zin een aandachtspunt: de bestaande leidingen die deels door de Wehlse Broeklanden lopen, plus een nieuw aan te leggen hoogvoltage hoogspanningsleiding. Het Ministerie van Economische Zaken wil immers tussen Doetinchem en het Duitse Wesel een nieuwe hoogvoltage hoogspanningsleiding aanleggen, waarbij deze leiding bij het bestaande station in Langerak aanhaakt. Hoewel de gemeente Doetinchem deze ontwikkeling niet zal kunnen tegenhouden, heeft de gemeente in de inspraakreactie voor de mer-studie haar zorgen geuit en specifiek aandacht gevraagd voor landschappelijke inpassing in het gebied Wehlse Broeklanden, danwel ondergrondse aanleg te overwegen. Een ondergrondse aanleg biedt naast visuele winst, het open landschap wordt niet aangetast, ook ecologische winst. Daarenboven is de kwaliteit van de plannen voor de Wehlse Broeklanden beter te waarborgen bij een ondergrondse aanleg, aldus de inspraakreactie. Daarnaast heeft de gemeente aandacht gevraagd voor de huidige overlast van het bestaande station Langerak, plus een volledige schadeloosstelling van eventueel (deels) gehinderde percelen en woningen.

2.3.5 Natuur en landschap

De Wehlse Broeklanden zijn groen en agrarisch, met gevarieerde landschappelijke kenmerken. De gewenste ontwikkelingsrichtingen moeten ertoe leiden dat het gebied tot in lengte van jaren kan dienen als waardevol, aantrekkelijk en gewaardeerd gebied voor recreatie, natuur en landschap, landbouw én wateropvang.

Het Doetinchems ontwikkelingskader voor landschap is vervat in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) uit 2008. 'Behoud door ontwikkeling' is het devies. Het LOP roept inwoners en bestuurders op om open te staan voor de ontwikkelingen die op de streek afkomen en zich al aftekenen. 'Geef nieuwe plannen en initiatieven dan wel zo vorm dat ze bijdragen aan een positieve ontwikkeling van het veelal agrarisch cultuurlandschap waar de mensen in het gebied trots op zijn' aldus het LOP. Het LOP is voor een zestal deelgebieden uitgewerkt, waarbij voor de Wehlse Broeklanden, de volgende doelen zijn meegegeven:

- versterking van duurzame economische mogelijkheden van landbouwen andere sectoren door verbreding van functies; meervoudig ruimtegebruik;
- versterken van natuur- en landschapswaarden;
- vergroten van mogelijkheden voor her- en verplaatsing van (intensieve) veehouderijbedrijven op basis van maatwerk;
- versterking van de sociale leefbaarheid en zorgverlenende bedrijvigheid;
- versterking van de cultuurhistorische elementen zoals landweren, havezaten, archeologische waarden en ontginningssporen;
- versterken van routes en herstel van oude paden en zandwegen
- benutten van mogelijkheden voor samengaan van waterberging en natuurontwikkeling in de zoom en EVZ, waarbij ook de recreatiefunctie van belang is;
- inpassing van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen vragen extra aandacht;
- spelregels voor nieuwe landgoederen moeten opgesteld worden met bijdrage aan het landschap.

Hoofdstuk 1 geeft al een uitgebreide ontstaansgeschiedenis van de Wehlse Broeklanden. Deze geschiedenis heeft ertoe geleid dat we nu vijf deelgebieden kunnen onderscheiden. Ieder deelgebied heeft zijn eigen bijzondere kenmerken en heeft daardoor de omstandigheden om bijzondere planten en

dieren te huisvesten.

De uiterwaarden langs de Oude IJssel zijn onderdeel van de (natte) ecologische Verbindingszone (EVZ) Oude IJssel. De Oude IJssel koppelt natuurgebieden en landschappen aan elkaar en is een belangrijke verbinding voor de verplaatsing van planten- en diersoorten. Ook het water zelf en de natuurvriendelijke oevers hebben een belangrijke ecologische functie als leefgebied voor vele planten- en diersoorten. Het waterschap richt een groot deel van de oevers en uiterwaarden van de rivier in als ecologische zones. Dit wordt onder andere zichtbaar door bredere rietkragen.

Op verschillende locaties langs de Oude IJssel worden gronden aangekocht voor de aanleg van stapstenen (o.a. grote poelen) voor amfibieën. Bij het uitwerken van de ecologische functie wordt ook geprobeerd het recreatief medegebruik van de Oude IJssel te verbeteren. Zo is onlangs het fietspad tussen de Huet en Keppel aangelegd, het nog ontbrekende deel van het fietspad van Doesburg naar Doetinchem.

Aan de zuidkant grenzen de Wehlse Broeklanden aan de ecologische verbindingzone van Montferland naar de Slangenburger, van het type model das. Model das bestaat uit een brede landschapszone. Deze zone is opgebouwd uit kleinschalig landschap waarin houtwallen, singels, bosjes dekking bieden en geleiding geven en waarin voldoende geschikte voedselgebieden aanwezig zijn. Per kilometer EVZ wordt gestreefd naar minimaal 2,5 ha bos/houtwal/singel.

Er leven nu al vele beschermde soorten in dit gebied, zoals de vissen het biermpje, de modderkruiper en de kroeskarper, en vogels als de patrijs, steenuil en grutto. Door het gebied loopt een vliegrouete voor vlermuizen; deze route loopt echter niet helemaal door, maar stokt. Dat geldt ook voor de vliegrouete van de ijsvogel langs de Oude IJssel.

Langs de A18 en de spoorlijn komen ook bijzondere soorten voor zoals zeggensorten, reptielen als de levendbarende hagedis en de zandhagedis.

We willen de huidige soorten behouden en nieuwe omstandigheden creëren om ook nieuwe soorten aan te trekken zodat een robuuste, sterke leefomgeving ontstaat. Dit willen we doen door de natuurlijke omstandigheden in de deelgebieden te versterken, door nieuwe verbindingen voor planten en dieren te maken en door onderbroken vliegrouetes voor bijvoorbeeld vlermuizen te herstellen.

Het open karakter van de uiterwaarden en het beekdal willen we versterken. Door de directe aanwezigheid van de Oude IJssel en de Wehlse Beek willen we hier natte natuur versterken. Hierbij denken we aan broekbosjes, rietvelden en sloten. Dit kan gezamenlijk met een agrarische functie worden ingestoken, zoals extensieve veeteelt in combinatie met weidebouw. Daarnaast willen we in het beekdal de dwarslijnen die in het verleden zo kenmerkend waren in het landschap, herstellen met behulp van hagen, paden en singels. De Wehlse Beek zal als strakke lijn in het landschap zichtbaar blijven. Loodrecht op de Wehlse Beek willen we de overgang tussen het stedelijke Doetinchem en het landelijke groene gebied geleidelijker laten verlopen, door bijvoorbeeld de aanleg van houtwallen, singels en hagen, naast waterpartijen.

In de Sleeg willen we het oude bosgebied in ere herstellen, met o.a. een rabattenbos. Het rabattenbos zal tegelijkertijd functioneren als bergingsgebied voor overtollig regenwater. De hoogteverschillen in het rabattenbos, in combinatie met de natte waterzones, zal voor verschillende planten en dieren een goed vestigingsklimaat betekenen.

In het kampenlandschap willen we vooral de heggenstructuur versterken door ontbrekende delen opnieuw aan te leggen.

2.3.6 Cultuurhistorie

Het gemeentelijk cultuurhistorisch beleid is vervat in de nota "Doetinchem: Cultuurhistorierijk!" uit 2008, die is vastgesteld als structuurvisie. Eén van de hoofdthema's in dit beleidsstuk is de bebouwing in het landelijk gebied. Een in cultuurhistorisch opzicht belangrijk element binnen de gemeente Doetinchem, waar nog niet zoveel over bekend is. Hierin komen vragen aan bod als: Waar liggen de monumentale boerderijen? Hoe is het met de staat van onderhoud van deze panden? Hoe zit het met de karakteristieke panden en vooral, wat betekenen deze stenen parels voor hun groene omgeving?

In het verlengde van de beleidsnota wordt in 2009 onderzoek uitgevoerd op basis van deze vraagstelling. Een lijst met meer en minder waardevolle panden zal één van de resultaten zijn, maar daarnaast zullen kaartbeelden ook goed laten zien wat de relatie is tussen waardevol landschap en waardevolle bebouwing. De uitkomsten zullen een aanvulling op deze gebiedsvisie vormen en een leidraad voor toekomstige ontwikkelingen zijn.

Er is behoefte aan een skeelerroute

De kracht van de Wehlse Broeklanden is de diversiteit in schaal, grondsoort, (voormalig) gebruik en bebouwingstypologie en de eerste doelstelling van deze visie zou dan ook moeten zijn deze diversiteit te behouden, te versterken en te waarborgen voor de toekomst. Door dat te doen worden cultuurhistorische kwaliteiten verankerd in het gebied.

Concreet betekent dit:

- veel aandacht voor oorspronkelijke landschapstypen en kenmerken
- kwaliteitsimpuls geven aan restauratie en beheer van karakteristieke bebouwing
- nieuwbouwplannen richten op bestaande omgeving zodat er sprake is van historische continuïteit en oud en nieuw zich harmonieus samenvoegt
- nieuwe functies actief stimuleren als daarmee waardevol landschap of waardevolle bebouwing behouden kan blijven

drooggevallen Wehlse Beek

Er wordt niet alleen (nog) duidelijker waar wel en niet gebouwd zou moeten worden, maar vooral ook om welke kwaliteit en karakteristieken het zou moeten gaan.

- kenbaarheid geven aan de cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied door middel van voorlichting (ontstaansgeschiedenis en streek karakteristieke bebouwing), wandelingen (motte van Barlham), open stellingen (bijvoorbeeld Vulcanus) en dergelijke. De Historische Vereniging Wehl kan een belangrijke rol spelen als het gaat om kennisverbreding met betrekking tot dit gebied, en bijzondere visualisaties van het landschap.

2.3.7 Recreatie

Het groene decorum van de Wehlse Broeklanden biedt bij uitstek mogelijkheden voor recreatie. In dit gebied sturen we vooral op dagvoorzieningen voor de lokale recreant, de naastliggende dorpen en wijken, zoals wandelen en fietsen en in het bijzonder zondagsommetjes, hondenroutes, losloopvelden, en wandelroutes langs de weiden op enkelspoorpaadjes. De af te waardenen doorgaande wegen kunnen goed voor deze recreatieve vormen worden ingezet.

Daarnaast denken we aan andere recreatieve invullingen in de Wehse Broeklanden, zoals themaroutes en een natuurspeelplaats voor de jeugd, waarbij we gebruik willen maken van het aanwezige water en de kenmerkende hoogteverschillen.

Op sportief gebied zijn er ook wensen: zo is er behoefte aan een wielercourcours van zo'n 4 á 5 kilometer lang. Op dit moment bevindt zich een semi-permanent wielercourcours op industrieterrein Verheulsweide; dit is echter zo'n 3 km lang. Daarnaast is er behoefte aan een skeeleroute en ATB-route. De gemeente Doetinchem stemt deze initiatieven af met haar buurgemeenten en overige gemeenten binnen de Achterhoek en sluit aan op bestaande regionale netwerken. Het Toeristisch Recreatief Ontwikkelings Plan (TROP) is hiervoor leidend.

Het accent op recreatie zal vooral liggen in het gebied tussen de A18 en de Broekhuizerstraat.

natuurvriendelijke inrichting Wehlse Beek aan de kant van Doetinchem

openheid van het Beekdal

lanen zijn kenmerkend voor de Sleeg

een bolle akker

2.4 Uitwerking van de visie per deelgebied

2.4.1 De hogere, drogere gronden

De Wehlse Es is een kleinschalig landbouwgebied met open akkers. De oorspronkelijke bebouwing bevindt zich op enige afstand van de slingerende wegen en vormen samen een zwerm. Het betreft vooral panden die ooit als boerderij hebben gefunctioneerd of dat nog doen, of meer moderne bebouwing op oude bouwplaatsen. Binnen het gebied is een licht niveauverschil, herkenbaar aan duidelijke steilranden.

In dit deelgebied willen we de hoogteverschillen en oude bebouwings-elementen versterken. Dit doen we door erfbepanting ondergeschikt te maken aan de singellijnen en bebouwing alleen op oude terrasruggen toe te staan. In dit gebied zien we grondgebonden landbouw, in het bijzonder graanteelt, als belangrijke en waardevolle functie.

Op dit moment bevinden zich enkele stankcirkels in het gebied, evenals geluidcontouren van de spoorlijn en Broekhuizerstraat.

De stuifduinen tussen Doetinchem en Langerak vormen ook onderdeel van de hogere, drogere gronden. Dit gebied is deels bebouwd. Hier bevindt zich ook de ijzergieterij Nannoka Vulcanus. Dit (oorspronkelijke) familiebedrijf uit 1894 is teken van een typisch Achterhoekse industrietak: de ijzergieterij. De stroomzones langs de Oude IJssel vormden immers de bakermat voor de Nederlandse ijzerindustrie. In Gaanderen heeft zelfs de eerste ijzergieterij van Nederland gestaan! Deze geschiedenis mag meer (her)kenbaar worden gemaakt. Nu al worden rondleidingen en projecten voor scholen georganiseerd. In dit deelgebied vormen hoogspanningsleidingen en aardgasbuisleidingen voor ruimtelijke beperkingen; dit zal ook gelden voor een toekomstig aan te leggen hoogvoltage hoogspanningsleiding.

Vanuit landschappelijke, cultuurhistorische en waterhuishoudkundige optiek hebben we een voorkeur om eventuele nieuwe bebouwing in dit gebied een plaats te geven, hoofdzakelijk als compensatie voor een kwaliteitsverbetering elders binnen de gemeente. Uiteraard zal de nieuwe bebouwing ook aan hoge kwaliteitseisen moeten voldoen, zoals de aansluiting bij bestaande (cultuurhistorische) waarden en karakteristieke wijze van bebouwing van het essenlandschap.

2.4.2 Het beekdal

Het beekdal betreft de Wehlse Beek met de haaks daarop gelegen rechthoekige percelen en parallel daaraan (voormalige) paden, sloten en singels. Parallel aan de beek liggen de dekzandruggen die letterlijk opduiken tussen de lage natte graslanden.

In dit beekdal willen we de openheid, lange lijnen en het groene karakter versterken, met nadruk op natuurontwikkeling. De dwarslijnen die in het verleden zo kenmerkend waren in het landschap, zullen hersteld worden met behulp van hagen, paden, singels en sloten. De Wehlse Beek zal als strakke lijn in het landschap zichtbaar blijven. De Doetinchemse kant van de beek zal natuurvriendelijk worden ingericht, met plas-drasovergangen, oevers, water en poelen.

Dit deelgebied zal bij uitstek geschikt worden gemaakt als uitloopgebied voor de inwoners vanuit de Huet en Dichteren. In het beekdal leggen we wandelpaden aan, waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande paden, erfranden en schouwpaden. We zien er echter op toe dat natuur en (stille) recreatie in evenwicht blijven. In dit gebied zien we veeteelt als belangrijke en waardevolle functie.

Nieuwe bebouwing in dit deelgebied ligt niet voor de hand vanuit landschappelijk, cultuurhistorisch en waterhuishoudkundig oogpunt.

In dit gebied komen aardgasbuisleidingen, hoogspanningsleidingen en stankcirkels voor, waar bij nieuwe ontwikkelingen rekening mee moet worden gehouden. Dat geldt ook voor de waterhuishouding.

2.4.3 De Sleeg

De Sleeg heeft een relatief grootschalig landschap met robuuste rechthoekige kavels die voor een belangrijk deel zijn georiënteerd op de Wehlse Beek. Net als in het beekdal wordt een aantal lijnen geaccentueerd door singelbeplanting. Het is nu een bijzondere overganglocatie met in de rug het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein en aan de voorkant het uitzicht op het landelijk gebied. Voor dit gebied zijn de ontwikkelingswensen het meest ingrijpend.

De Sleeg is nu een open gebied, maar in het verleden was dit anders. In het verre verleden was het een nat heidegebied, maar later is er een bosgebied van gemaakt. Dit gebied leent zich bij uitstek om een aantal verplichte gemeentelijke opgaven met elkaar te combineren. Wij zien voor dit gebied daarom een grote uitdaging om het bosgebied weer in ere te herstellen en o.a. een rabattenbos in te richten, waarbij rust, natuur en recreatie de overhand zullen hebben. In het rabattenbos liggen langwerpige, opgehoogde plantstroken met bomen en bosjes parallel naast uitgegraven slootjes die veelal vol water zitten. Met de inrichting van een rabattenbos gaan we de oorzaak en de gevolgen van klimaatverandering tegen en kunnen we overtollig hemelwater opvangen vanuit het nieuw te ontwikkelen RBT. Hierdoor kan het RBT zo compact mogelijk worden vormgegeven. Een bijzondere locatie vormt de viersprong, als voormalige looproute, onderhoudspad door het bos of jagerspad, vanuit Wehl richting Doetinchem. Deze viersprong verdient als onderdeel van een nieuwe loop- of fietsroute extra aandacht.

Nieuwe bebouwing in dit deelgebied ligt niet voor de hand vanuit landschappelijk, cultuurhistorisch en waterhuishoudkundig oogpunt. In het gebied hebben we te maken met stankcirkels, geluidcontouren van de snelweg A-18 en geluidsoverlast van de Olde Beth, aardgasbuisleidingen en een doorkruisende hoogspanningsleiding. Daarnaast vormt de waterhuishouding een belangrijk aandachtspunt.

2.4.4 De uiterwaarden rond Barlham

De uiterwaarden van Barlham kenmerken zich door de openheid. Hier en daar ligt een monumentale boerderij die direct opvalt als hoger gelegen bebouwingselement. Aan de noordoostkant liggen weilanden, waarbij achter een kade de Oude IJssel is verstopt. Een heel bijzondere plek is de op dit moment met bomen begroeide kasteelmotte, een grondlichaam waar ooit een middeleeuwse burcht op zou hebben gestaan en dat nu nog (deels) door een waterpartij wordt omringd.

In de uiterwaarden van Barlham willen we de openheid versterken, evenals de relatie met de rivier de Oude IJssel. In dit gebied zien we vooral natuur en recreatie als belangrijkste ontwikkelingsfuncties, waarbij we ook de cultuurhistorische waardevolle elementen meer beleefbaar willen maken. Gezien het natte karakter van dit gebied, heeft de landbouw hier beperkte mogelijkheden.

Nieuwe bebouwing in dit deelgebied ligt niet voor de hand vanuit landschappelijk, cultuurhistorisch en waterhuishoudkundig oogpunt.

Door het gebied loopt een aardgasbuisleiding, hoogspanningsleiding en liggen geluidcontouren van de Broekhuizerstraat. Daarnaast vormt de waterhuishouding een belangrijk aandachtspunt.

2.4.5 Het kampenlandschap

Het kampenlandschap kenmerkt zich door kleinschaligheid: een dicht netwerk aan wegen, watergangen en beplanting door hagen en singels. Dit gebied herinnert aan de tijd waarin de mensen zich vooral over voet- en zandpaden bewogen van het land naar huis en weer terug. Er is sprake van een kleinschalige mozaïekverkeveling. Deze kleinschaligheid willen we versterken. Specifieke landschapselementen daarbij zijn de erfbeplanting, meidoornheggen, hoogstamfruitboomgaarden, houtsingels en knotbomen.

Nieuwe bebouwing in dit deelgebied ligt niet voor de hand vanuit landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt.

3 uitvoering en communicatie

3.1 Uitvoering

De doelen voor het gebied zijn integraal en overstijgen deels de gemeentelijke invloedssfeer. Daarom zoekt de gemeente samenwerking met personen en partijen die op verschillende fronten actief zijn en mee willen werken. Zo onderhoudt de gemeente contacten met bewoners om na te gaan of er mogelijkheden zijn om delen van gronden in gebruik te nemen als wandelpad, al dan niet in ruil voor andere (gemeentelijke) diensten. Op deze manier kunnen stukje bij beetje wandelpaden aan elkaar worden 'geknoopt' en komen de doelen steeds meer binnen bereik.

Centrale organisatieonderdelen van het project zijn de projectleiding, de werkgroep Wehlse Broeklanden en de zogenaamde commissie Wehlse Broeklanden.

De werkgroep Wehlse Broeklanden bereidt alle ingrepen, producten en de communicatie voor. De werkgroep wordt bemenst door de projectleiding van de gemeente Doetinchem, het Bureau Achterhoek en Liemers van de provincie en het Plattelandshuis. Waar nodig, wordt de werkgroep tijdelijk uitgebreid met andere partijen.

Daarnaast is een commissie Wehlse Broeklanden ingesteld onder leiding van de gemeente. De taak van de commissie is om mee te denken met de plannen en ideeën, ervaringen uit te wisselen, draagvlak te creëren bij de achterban, en ieder vanuit zijn eigen invalshoek bij te dragen aan uitvoering van de plannen. De commissie vervult een adviserende rol aan het College van B&W van de gemeente Doetinchem. Leden van de commissie Wehlse Broeklanden zijn: provincie, waterschap, gemeenten Bronckhorst en Montferland, LTO, het Agrarisch Jongerencontact, het IVN, Staatsbosbeheer, wijkraden Dichteren en de Huet, dorpsraad Wehl en bewonersvereniging Wehlse Broek, het Recreatieschap Achterhoek en Liemers, het Plattelandshuis

en de gemeente Doetinchem zelf.

De wethouder Ruimtelijke Ordening van de gemeente Doetinchem is voorzitter van de commissie Wehlse Broeklanden; daarnaast levert de gemeente ook de projectleider. Voorbereiding en coördinatie van de commissievergaderingen vindt plaats door de gemeente.

3.2 Communicatie

Een continue, zorgvuldige en persoonlijke communicatie is dé drager voor het project Wehlse Broeklanden. In een apart communicatieplan is aangegeven op welke wijze communicatie het project zal ondersteunen voor welke doelgroepen. Op onderdelen zoeken de provincie en gemeente hierbij onderlinge samenwerking.

De gemeente Doetinchem heeft als nadrukkelijke wens om innovatieve methoden toe te passen bij de ontwikkeling van het gebied de Wehlse Broeklanden. Dit geldt zowel voor het betrekken van burgers en bewoners (opdracht GIOS van de raad medio 2008) als de ontwikkeling van het groen (beleid robuust groen eind 2007). Communicatie vormt een belangrijk instrument om deze doelstelling te realiseren.

Er zijn verschillende activiteiten en middelen voorzien die de communicatie-doelen binnen bereik zullen moeten krijgen. Qua vaste structuur en organisatie zijn er de werkgroep en de commissie Wehlse Broeklanden.

Verder worden de volgende communicatieactiviteiten en middelen voorzien;

- website & Marktplaats Wehlse Broeklanden

De gemeente wil graag dat inwoners zich betrokken voelen tot het gebied en zelf initiatieven ontplooiën. Daarbij kunnen bewoners ook onderling meer voor elkaar betekenen. Hierdoor wordt de samenhang in het gebied versterkt. Onder Marktplaats Wehlse Broeklanden wordt daarom verstaan:

- inrichting van een loket Wehlse Broeklanden: naam, gezicht en telefoonnummer (projectleider/secretaris. Hiermee ontstaat een lage drempel voor bewoners om contact met de gemeente op te nemen over dit gebied. Tegelijkertijd is de persoonlijke benadering van de projectleider en –secretaris een stimulans voor initiatiefnemers om met hun ideeën verder te gaan.
- inrichten van een deel van de gemeentelijke website voor de Wehlse Broeklanden, waarin opgenomen:

- continu de laatste stand van zaken voor het project aangeven (taak van de webmaster)

- bijeenbrengen van vraag en aanbod van bewoners. Als pilot zal de gemeente bevorderen dat bewoners hun initiatieven kenbaar maken aan anderen. Ook zal de gemeente zelf doelen voor het gebied noemen en voorbeelden van vragen aangeven. Daarop kunnen bewoners reageren en dan nét het ontbrekende stukje voor anderen aanbieden, waardoor per saldo meer mogelijkheden ontstaan. Een voorbeeld is om de 'droom' van een aantal initiatiefnemers op de website te publiceren. Daarmee kunnen bewoners elkaar inspireren. Omdat niet zeker is of dit daadwerkelijk haalbaar is, ziet de gemeente dit als een pilot.

- organiseren van een digitale fotowedstrijd, eventueel te koppelen aan een natuurwaarnemingsdag. Inwoners en bezoekers aan het gebied zullen worden uitgenodigd digitale foto's aan te leveren op de website. De projectleiding zal de mooiste foto belonen. Daarnaast wordt onderzocht of het technisch en praktisch haalbaar is om een elektronische-kaart module aan de gemeentelijke website koppelen, waarbij inzenders van foto's hun eigen digitale kaart kunnen aanmaken en kunnen verzenden.

- de voortgang van de actie "buur maakt natuur" ('trees for travel Doetinchem')

- ook zal de mogelijkheid voor het plaatsen van 'vervolg' foto's worden onderzocht. Door met enige regelmaat op strategisch en aantrekkelijke plaatsen foto's te nemen en op de website achter elkaar te laten tonen, kunnen de vorderingen van het project Wehlse Broeklanden door inwoners en belangstellenden vanuit hun stoel gevolgd. De haalbaarheid hiervan zal nader worden onderzocht. De provincie wil hier als pilot graag bij aanhaken, omdat zij voor al haar prioritaire projecten informatie op de provinciale website plaatst. Hierover zal de provincie nog formeel besluiten.

- op termijn, als de eerste resultaten binnen het gebied zichtbaar worden en particulieren met verschillende initiatieven komen, wordt overwogen om op de website een discussieforum te bieden voor bewoners en gebruikers over wat hen bezighoudt. Hiermee kunnen bewoners via dit moderne medium onderling contact houden. De haalbaarheid hiervan zal nader onderzocht worden.

In de loop van 2009 worden de eerste resultaten van het project zichtbaar: de gebiedsvisie wordt opgesteld en begin 2010 wordt een eerste recreatie/natuurgebied en wandelpad geopend. Beide 'producten' zullen worden aangegeven als communicatiemiddel.

Gebiedsvisie:

De gebiedsvisie vertaalt de ambities van de gezamenlijke partijen in een ruimtelijk beeld. Wat is het eindbeeld voor het gebied Wehlse Broeklanden? Deze gebiedsvisie heeft u thans voor zich liggen.

Buur maakt Natuur

De bedoeling van Buur maakt Natuur (Trees for travel) is dat de bedrijven, en in het bijzonder hun klanten in Doetinchem, benaderd gaan worden om hun milieuschade direct in onze gemeente Doetinchem te compenseren. Wij willen geen bomen compenseren maar grond, natuurterrein. Maar ook bewoners die een steentje willen bijdrage kunnen via dit fonds een stuk grond aankopen. De voortgang van Buur maakt Natuur zal middels een soort thermometer of grafiek, op de gemeentelijke website worden aangegeven.

Informatieborden

Langs de beoogde wandelpaden worden drie informatieborden voorzien. Op deze borden wordt, naast informatie over de route zelf, informatie gegeven over aspecten van de Wehlse broeklanden. Bijvoorbeeld het landschap, bijzondere planten- of diersoorten, of cultuurhistorische aspecten. Deze borden worden regelmatig geactualiseerd. Waar mogelijk wordt aangehaakt bij het fietsknooppuntensysteem in de Achterhoek.

Wandelkaarten met informatie

Begin 2010 wordt voorzien dat het eerste wandelpad wordt geopend. Dit is het moment waarop buurtbewoners uitgenodigd worden om het pad uit te proberen. Voorgesteld wordt deze uitnodiging te gieten in de vorm van een wandelkaart, waarbij ook gerichte informatie over aspecten van het gebied aan de orde komen.

Het vieren van overige mijlpalen

In de toekomst zullen nieuwe mijlpalen het licht doen zien: een volgend wandelpad, een bepaalde hoeveelheid natuur etc. Deze mijlpalen vormen nieuwe aanknopingspunten voor communicatie-activiteiten.

Doetinchems Vizier

De voortgang van het project, concrete deelprojecten of berichten, zullen worden geplaatst in de gemeentelijke katern van het Doetinchems Vizier.

Persberichten

Bij het vieren van specifieke mijlpalen, zoals de opening van het eerste wandelpad, of op specifieke andere momenten, zullen persberichten worden opgesteld. Hiermee kan de bekendheid van het project worden vergroot.

Communicatie op maat

Tenslotte verzorgt de projectleiding communicatie op maat door persoonlijke gesprekken met initiatiefnemers te voeren op verzoek. Het digitale loket biedt hiervoor een lage drempel. Ook zogenaamde keukentafelgesprekken, waarbij meerdere bewoners aanwezig zijn, worden ook door de projectleiding verzorgd, op verzoek.

geraadpleegde bronnen

Informatie van:

De Historische Vereniging Wehl
Herman Nijhof
Harry Moorman

Provinciaal beleid:

- streekplan uit 2005
- reconstructieplan uit 2005

Gemeentelijk beleid:

- beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), landelijk wonen en landgoederen uit 2007
- Landschapsontwikkelingsplan+ uit 2008
- Doetinchem Duurzaam Verlicht uit 2008
- Nota cultuurhistorisch uit 2008
- Doetinchems klimaatplan uit 2009
- Parapluperziening bestemmingsplan buitengebied uit 2009

Publicaties:

- ABC van Oud-Wehl", 1987
- Gios Meerenbroek verkenning en participatie", 2007, Plattelandshuis Achterhoek en Liemers
- Grote Historische topografische Atlas 1905 , Gelderland, schaal 1: 25.000" Uitgeverij Nieuwland.
- Historische Atlas 1843-1845 Achterhoek, Liemers en Rijk van Nijmegen schaal 1:25.000." Uitgeverij Nieuwland.
- Langs heg en steg naar de grote weg", 400 jaar wegen en paden in Wehl. Gerrie A.J. Willemsen e.a. , Oudheidkundige Vereniging Wehl, 2003.
- De landmeter in Wehl anno 1735, 1973, door J.H. Scheerder
- Natuuronderzoek Gemeente Doetinchem, 2005
- Structuurplan Land van Wehl, 2006
- Verkenningen Land van Wehl," Werkdocument 2005
- Visie op de ruimtelijke ontwikkeling in Doetinchem", 2004
- Milieueffectrapportage (plan MER) , 2007

Bijlage 1: historie voor gebied Wehlse Broeklanden (GIOS)

2005-2007

De planhistorie voor het gebied Wehlse Broeklanden kent een lange periode. Al voor 2005 zijn verkenningen uitgevoerd naar mogelijke gebiedsuitwerkingen op basis van de bestaande structuurvisies voor de kernen Wehl en Nieuw Wehl (december 2004) en voorbereidende onderzoeken als het Stedelijk Uitloopgebied Wehl-Doetinchem (juli 2004). Vanaf 2005 zijn de voorbereidingen gestart voor de opstelling van het structuurplan door het uitvoeren van een Verkenning Land van Wehl (2005). Deze verkenning is gevolgd door diverse onderzoeken en verkenningen, zoals Archeologisch vooronderzoek plandgebied Land van Wehl (november 2006), quick scan wonen in het land van Wehl (mei 2006) en energiescan Land van Wehl, RBT Doetinchem (2006). Uiteindelijk is het structuurplan, Land van Wehl, medio 2007 door de Doetinchemse gemeenteraad aangenomen.

Na de vaststelling van het structuurplan heeft een verkenning 'GIOS Meerenbroek' plaatsgevonden door het Plattelandshuis in opdracht van de gemeente Doetinchem. Er is een evaluatie gehouden van het tot dan toe uitgevoerde proces en de mogelijke uitvoeringsvorm van het structuurplan en de betrokkenheid van burgers en belanghebbenden in de toekomst. Deze verkenning was in april 2007 afgerond. Uit de verkenning is gebleken dat er nog vrij veel argwaan onder bewoners/gebruikers is.

Dit heeft te maken met de lange planhistorie, anderzijds met het gevoerde proces rondom de structuurvisie. Toch is er voldoende draagvlak en enthousiasme om de ontwikkeling van het gebied ter hand te nemen. Hierdoor is zorgvuldigheid in het vervolgproces geboden en is communicatie één van de belangrijkste dragers voor het welslagen van het ontwikkelingsproces!

Eind 2007 stelt de raad de nota 'Robuust Groen' vast. In deze nota zijn een vijftal robuuste groenprojecten benoemd die concreet uitvoerbaar zijn en focussen op areaaluitbreiding. Het GIOS-gebied, totaal ca 800 ha, is zo'n robuust groenproject. In de nota 'Robuust Groen' is voor het GIOS-gebied onder andere aangegeven dat (het 'groene' deel van) dit gebied vooral door

particulier initiatief ontwikkeld zal moeten worden. De gemeente zal proberen om op een vernieuwende/innovatieve manier gunstige randvoorwaarden te scheppen waarmee particulieren gestimuleerd/verleid worden om zelf op het vlak van natuur en recreatie in het GIOS-gebied initiatieven te ontwikkelen.

2008

De raad stelt in april 2008 het Landschapsontwikkelingsplan+ (LOP+) vast. Dit LOP heeft tot doel de economie van het platteland te bevorderen. Het GIOS is als één van de deelprojecten benoemd. Voor onder meer het GIOS-gebied is aangegeven welke landschappelijke kenmerken nagestreefd kunnen worden.

Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2008 heeft het de status structuurvisie gekregen. In de structuurvisie zijn de volgende kaders en teksten voor GIOS aangegeven: 'Voor de inrichting van het GIOS zal niet meteen een gedetailleerd plan worden opgesteld. B&W hecht er aan om het maken van plannen in nauw overleg met de huidige bewoners van het GIOS en de aangrenzende woongebieden te doen. De raad heeft als kaders voor het opstellen van de structuurvisie Land van Wehl meegegeven voor het GIOS-gebied:

- 1 Agrariërs en ondernemers in het GIOS-gebied kunnen hun activiteiten blijven uitvoeren en kunnen hun activiteiten verbreden en/of verdiepen;
- 2 GIOS wordt geen woongebied, maar biedt wel ruimte aan vervangende woningbouw of aan woningbouw om natuurontwikkeling of plattelandontwikkeling mogelijk te maken;
- 3 GIOS wordt geen natuurgebied, maar biedt wel ruimte aan nieuwe bossen en nieuwe natuur;
- 4 GIOS blijft een landelijk gebied, aangevuld met extensieve recreatie voor de inwoners van Doetinchem;

- 5 De overgangen tussen GIOS en het RBT en tussen GIOS en De Huet en Dichteren moeten met zorg worden vormgegeven. Daar waar het GIOS grenst aan Wehl-Zuid en het RBT moet er eerder sprake zijn van samenhang, dan van contrast;
- 6 Oostelijk van de Wehlse Beek worden voor de Huet en Dichteren stedelijke voorzieningen aangelegd, zoals trapveldjes en uitlaatgebieden voor honden;
- 7 Westelijk van de Wehlse Beek ontwikkelen gemeente en het waterschap een robuust watersysteem en waterrijke natuur voor extensieve recreatie;
- 8 Bij de ontwikkeling van GIOS dient aandacht te worden geschonken aan de aspecten waterberging, rust en stilte, recreatieve verbindingen.

2009

Het ontwikkelspoor wordt in april 2009 vastgesteld door B&W. Dit plan behandelt de integrale doelen voor het GIOS-gebied en hoe we die kunnen realiseren. Het ontwikkelspoor behelst zowel het eindbeeld (waar willen we naar toe?) als het proces op weg naar dit eindbeeld.

Tevens wordt in april 2009 het communicatieplan door B&W vastgesteld. Dit communicatieplan geeft aan welke rol de communicatie speelt in het GIOS-gebied en hoe deze in de praktijk wordt vormgegeven.

In juni 2009 stelt de Doetinchemse gemeenteraad de kredietaanvraag voor het project vast. Dit betekent dat de gemeente daadwerkelijk aan de slag gaat met de aanleg van de Wehlse Broeklanden en hier middelen voor heeft gereserveerd. De Doetinchemse raad heeft aldus besloten:

- 1 Een 1e ontwikkelkrediet voor het GIOS-gebied beschikbaar te stellen van € 637.500, -
- 2 Kennisnemen van de raming voor de periode 2009 – 2012 van € 1,47 mln. voor aanleg van recreatieve infrastructuur (fiets-, wandel- en ruiterspaden) en grondaankoop in het GIOS-

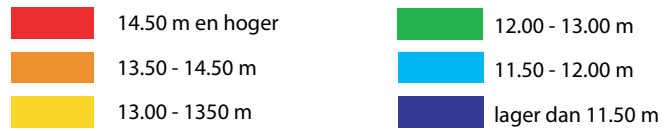
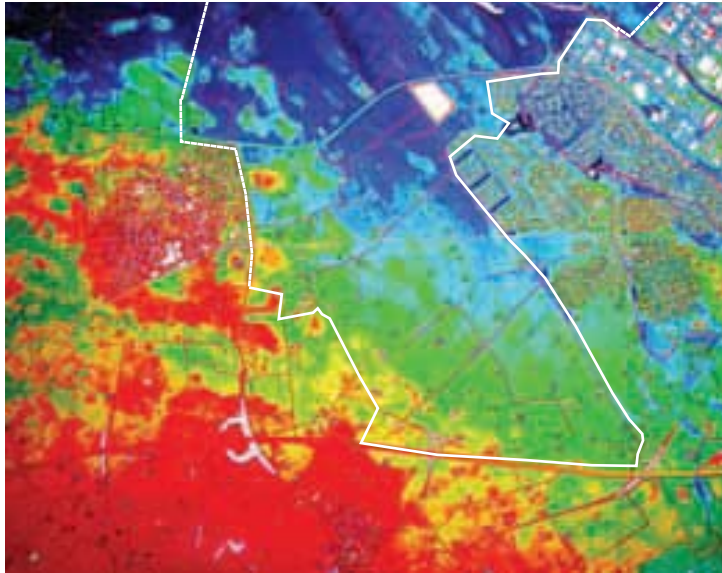
- 3 gebied;
- De gronden aan de Kelderweg voor de boekwaarde beschikbaar te stellen voor het GIOS gebied;
- 4 De RBT-gronden in het GIOS-gebied voor 3,60 euro per m2 (prijsspeil 1 januari 2008) beschikbaar te stellen voor het Gios gebied.

Bijlage 2: kaarten

Luchtfoto	51
Reliëf	52
Kwel- en infiltratiegebieden	52
Ecologische Hoofd Structuur	53
Huidig watersysteem	53
Gasleidingen en hoogspanningskabel	54
Bodemopbouw	54
Autoroutes	55
Fietspaden en regionale wegen	55
Gewenste verkeerssituatie	56
Langs Heg en Steg	57

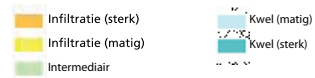
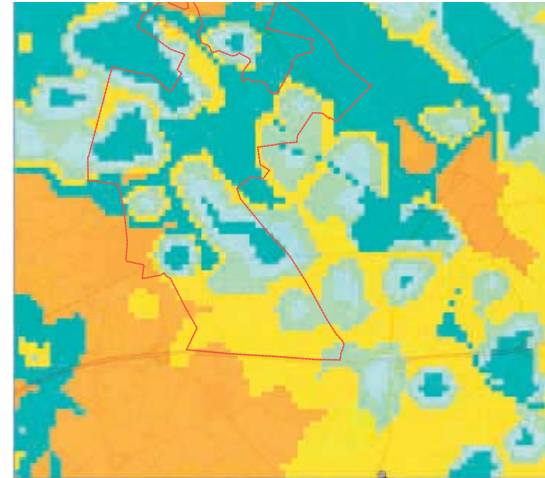

luchtfoto projectgebied (2008)
(Bron: gemeente Doetinchem)

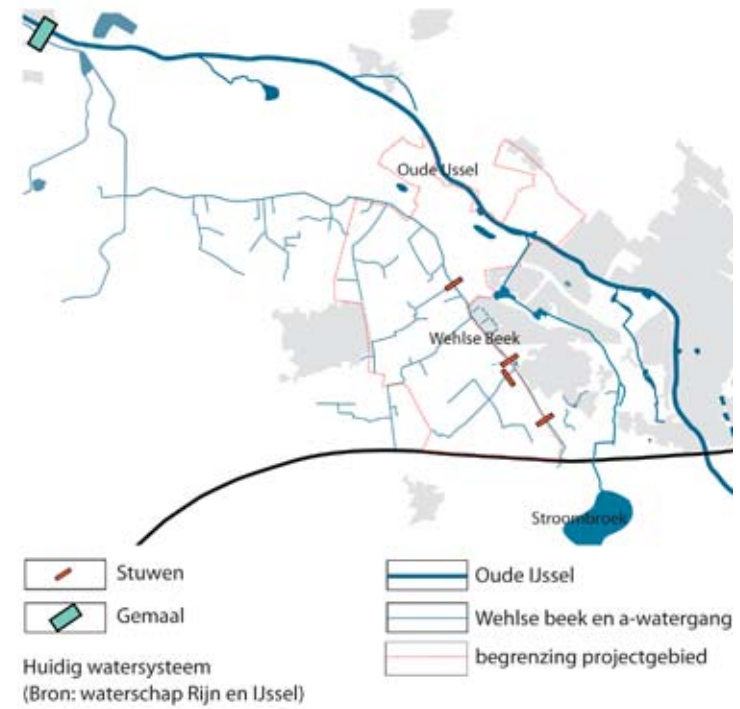
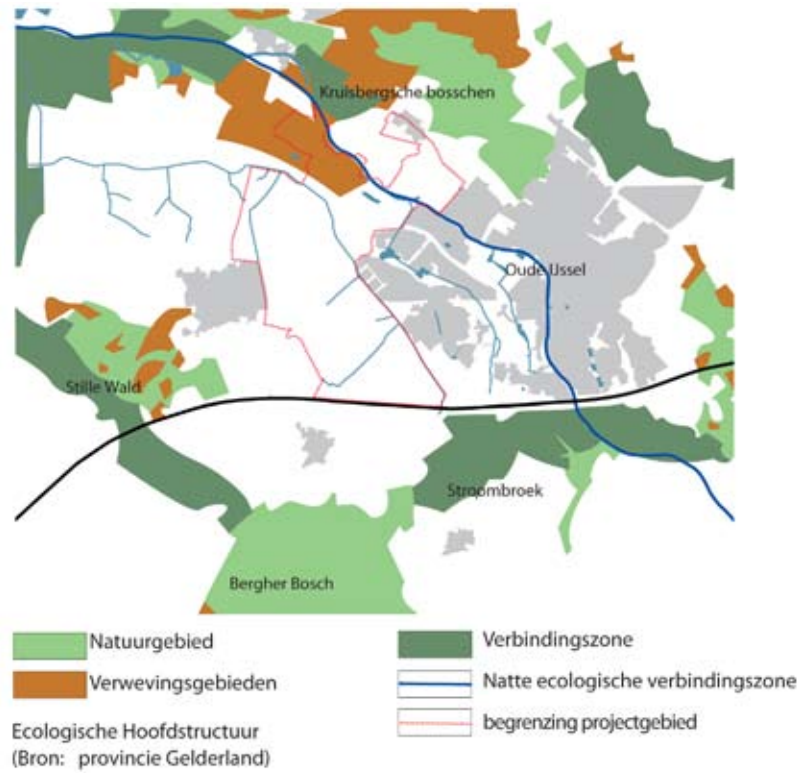

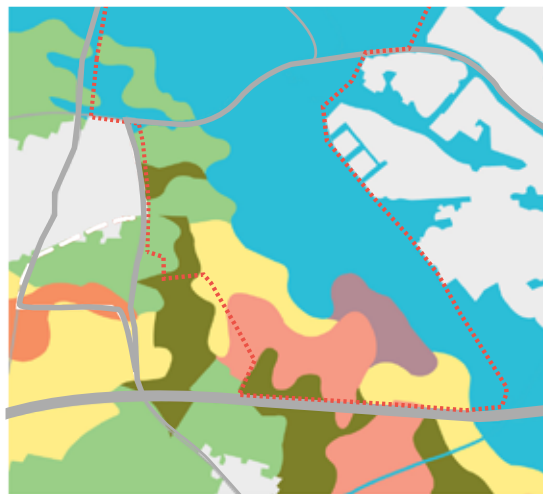
Reliëf

(Bron: Hoogtekaart Wehl, 2005, Waterschap Rijn en IJssel)

Kwel en infiltratiegebieden
(Bron: Wateratlas Gelderland)

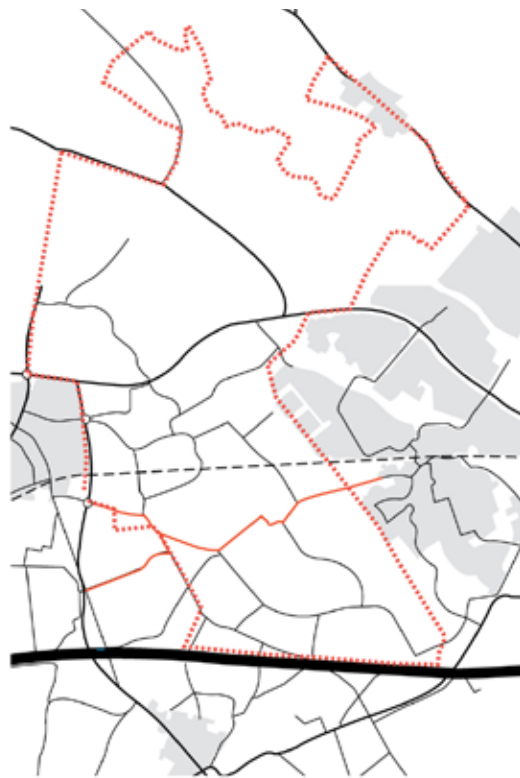
Dikke eerdgronden	Kalkloze zandgronden (vl en vorstvaaggronden)
Lemig fijn zand (eerdgronden)	Veldpodzolgronden
Associatie veldpodzol en vorstvaaggronden	Rivierkleigronden
Vlakvaaggronden van lemig fijn zand met daar op een zavel of kleidek á 15-40 cm.	Begrenzing projectgebied

Bodemopbouw
(Bron: STUIT, juli 2004)

Plangebied
Hoogspanningskabel
Gasleiding

Gasleidingen en hoogspanningskabel
(Bron: Gemeente Doetinchem, Gasunie)

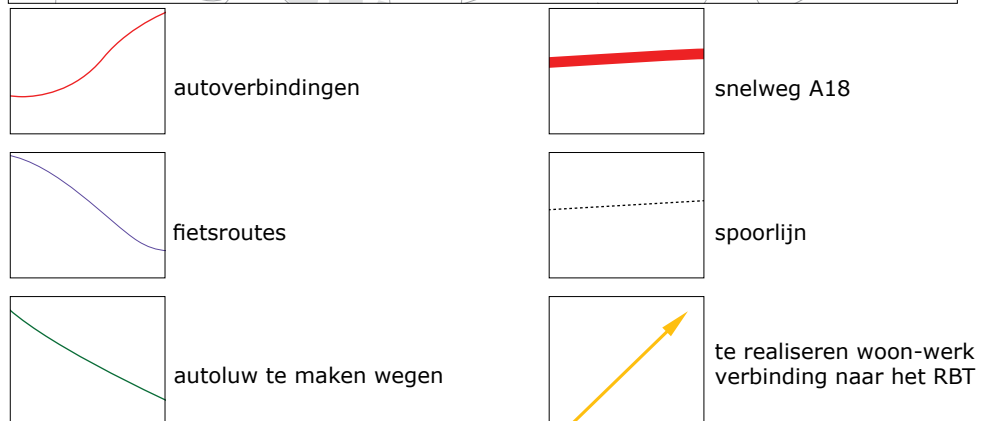
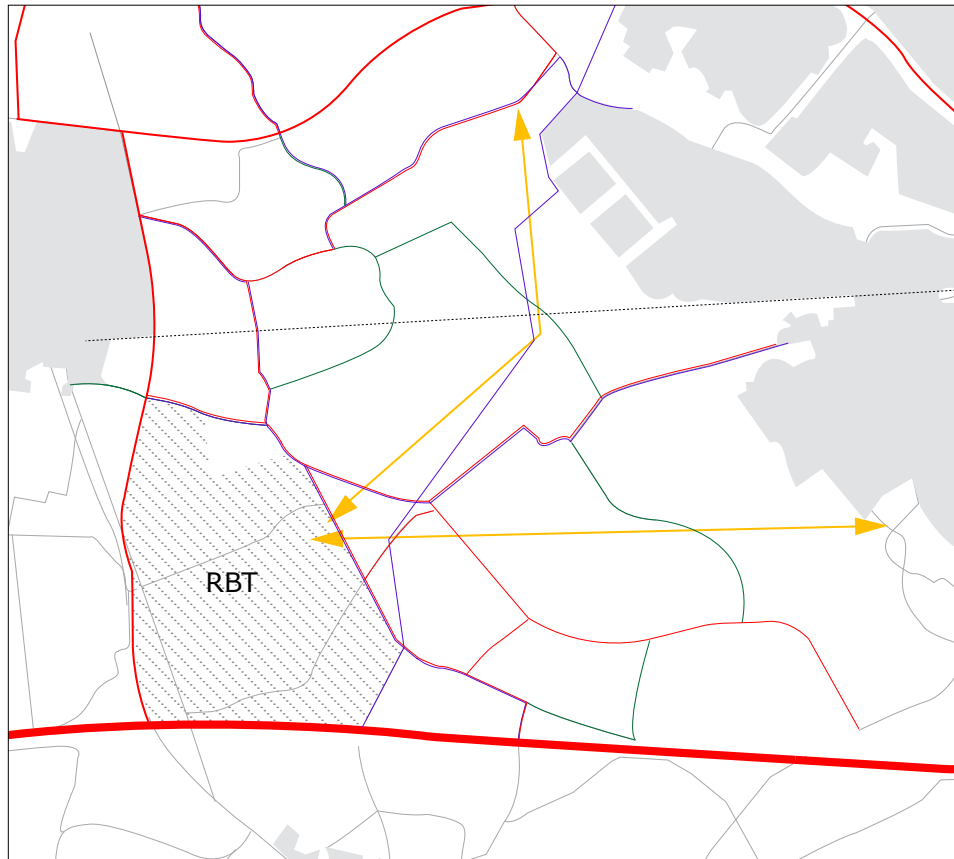

A 18	Lokale wegen
Regionale wegen	Sluiproutes
Autoroutes
(Bron: Goudappel Coffeng)	Begrenzing project

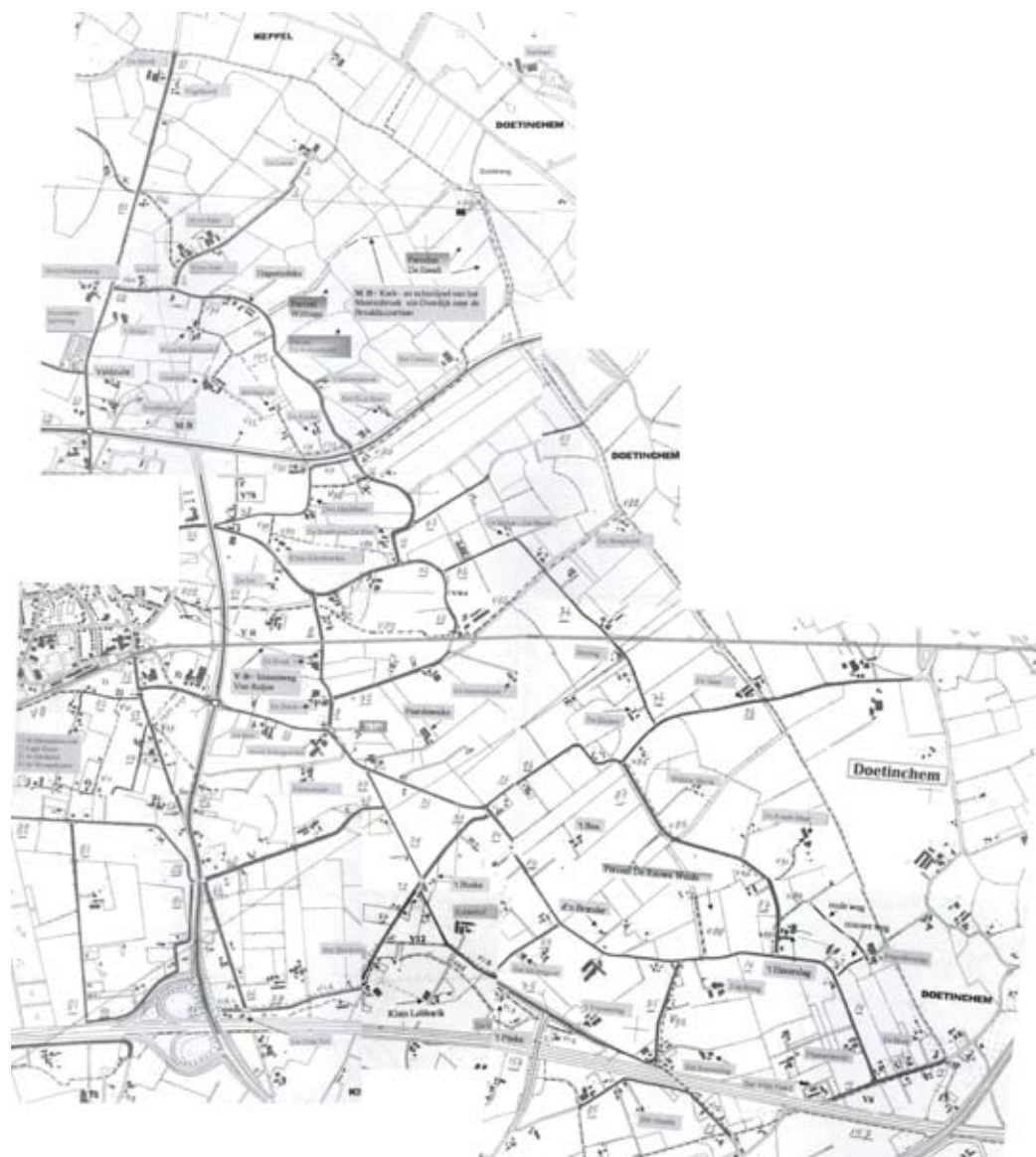

Rotonde	Fietsroute IJsselstreek - Montferland
Viaduct	Fietsroutes Doetinchem - Wehl
Brug	Regionale weg
Kruispunt	Begrenzing projectgebied

(Bron: gemeente Doetinchem)

gewenste verkeerssituatie

bron: langs heg en steg

Bijlage 3: wensen

Algemeen

De Wehlse Broeklanden wordt door zowel gebieds- als wijkbewoners als mooi ervaren. Een veel gehoorde opmerking is: het moet vooral blijven zoals het is. Dit blijkt vooral te slaan op het karakter van het gebied, te weten: een open groen gebied, dat openheid, rust en ruimte uitstraalt en haar eigen karakter bewaart.

Wensen van de bewoners en gebruikers van de Wehlse Broeklanden

- Karakteristieke open landschap behouden
- De rust behouden
- De ruimte behouden
- Extensieve vormen van recreatie
- Betere bereikbaarheid voor langzaam verkeer (wandelaars en fietsers)
- Maatregelen treffen tegen sluipverkeer
- Behoud en versterken landschap
- Versterken landbouw
- Inzetten van instrument kavelruil
- Wandel en fietsverbindingen tussen stad en platteland
- Ontwikkelen van kleinschalige recreatieve voorzieningen
- Versterken stad land relatie voor vormen van natuureducatie
- Verbinding tussen noordelijk en zuidelijk deel van het gebied
- Aanleggen van een ijsbaan
- Betere landschappelijke overgang van stad naar land creëren
- Stille recreatie koppelen aan landshap
- Vergroten toegankelijkheid noordelijke gebied voor extensieve recreatie door o.a. medegebruik van landbouwgrond
- Betere bewegwijzering
- Betere groeninpassing van erven en gebouwen
- Goede afscheiding van het RBT door aanleg bos
- Verkeersveiligheid, scheiden van verkeersstromen
- Aanleg fietsverbinding Wehl-Doetinchem langs spoorlijn.

Colofon

Tekst:
Karin Teunissen-Ordelman
Yana van Tienen

Met medewerking van:

Marcel Bourgondien
Frank Te Dorsthorst
Peter Drenth
Peter den Dulk
Gerdien Dutman
Rob de Groot
Florike Kaspersma
Ronald Langendoen
Karin Liebrand
Wim Regenspurg
Berno Stokman
Gerrit Jan van der Veen
Pascal Verheij

Vormgeving, lay-out,
fotografie, illustraties*:
Hanneke van Dijk | bureau waterland

januari 2010

(*of anderen indien vermeld)